

L'aprovació del projecte pel Congrés,
una resposta a la provocació terrorista

Constitució: tothom hi cap

Com una resposta a l'atemptat criminal que va costar la vida al general Sánchez Ramos i al tinent coronel Pérez Rodríguez el matí del mateix dia, el Congrés de Diputats ha aprovat, la tarda del 21 de juliol, el projecte de Constitució. Un projecte que estableix un marc democràtic en el qual hi cap tothom i que regula el dret de les nacionalitats i regions a l'autonomia. El Congrés de Diputats, amb el vot en contra de Silva Muñoz i Letamendia, l'absència d'Aliança Popular i Esquerra Republicana i l'absència del Partit Nacionalista Basc, contribuïa d'aquesta manera a consolidar el nou ordre democràtic que hores abans els enemics de la llibertat havien pretès amenaçar de nou assassinant dignes representants de les Forces Armades. La reacció de les forces democràtiques i de les principals institucions del país ha estat gairebé unànime: no caure en la provocació, aïllar els terroristes, culminar el procés constitucional. Com va afirmar el tinent general Gutiérrez Mellado per TVE, "la intimidació, el xantatge, el terror i el crim no poden mai imposar-se a la voluntat sobirana d'un poble que, com l'espanyol, ha manifestat clarament i contundent-

ment la seva decisió de caminar per camins de convivència pacífica, de mútua entesa i de reconciliació".

(Editorial i crònica política, a la pàgina 2, i crònica parlamentària a la pàgina 5)

El general Sánchez Ramos, una víctima de la provocació terrorista.

PROLETARIS DE TOTS ELS PAÏSOS: UNIU-VOS!

treball

ÒRGAN CENTRAL DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA

Número 539

Del 28 de juliol al 3 d'agost de 1978

Preu: 15 pessetes

Set-cents ajuntaments de Catalunya
no tenen més de dos-mil habitants

Petits municipis, grans problemes

Gairebé set-cents municipis catalans —dels nou-cents quaranta-dos existents, segons xifres de 1975— tenen menys de dos mil habitants. Els petits municipis —gairebé vuit-cents, si tenim en compte aquells que no ultrapassen els cinc mil habitants— tenen problemes grans: l'expansió econòmica concentrada en les grans ciutats i la manca de protecció oficial de les activitats —fonamentalment agricultura, ramaderia i

pesca— que constitueixen la base econòmica de les petites poblacions han anat despoblant-se i accelerant-ne la davallada econòmica. Impossibilitats de mantenir una estructura tècnica i administrativa, mancats de recursos propis i infradotats, quan no absolutament orfes, de serveis i equipaments, els petits municipis cerquen en la cooperació amb els que hi són més propers la sortida als problemes, que s'acumulen. La manca de representativitat de les autoritats locals, que, en la major part dels casos, sobreviuen al franquisme, fa les coses encara més difícils. Però les eleccions municipals s'acosten... (Pàgines centrals)

Llum verda a la Constitució.

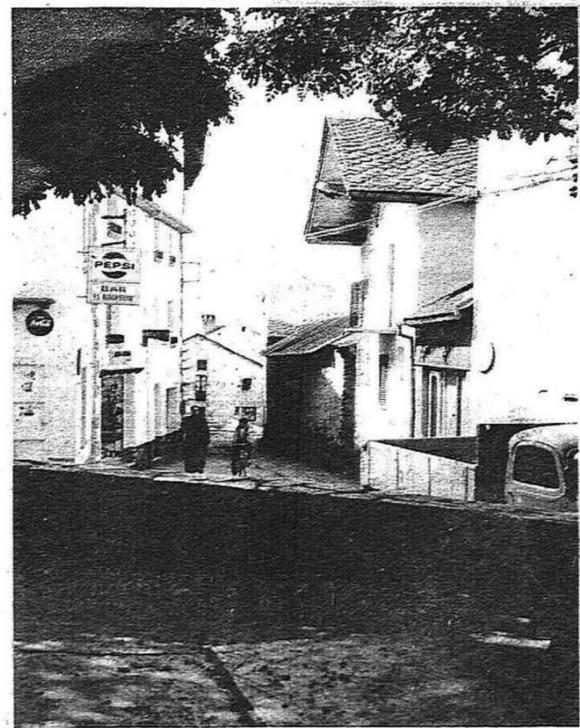
El 14 per cent a Catalunya

Hi ha un milió i mig d'aturats

Un milió i mig d'aturats hi ha a tot Espanya, dels quals el 14 per cent a Catalunya. Aquestes xifres es refereixen sobretot als sectors de la construcció, tèxtil, comerç, química, fusta i transports i, per sectors de població, a la gent jove i a les dones, i són prou indicatives de la magnitud del problema. Cent vuitanta mil treballadors sense feina a Catalunya representen una població comparable a la total de Sabadell, o, si tenim en compte el conjunt de famílies afectades, en la hipòtesi, molt moderada, de tres persones per família, representen un total de població equivalent a la suma de les poblacions de Badalona, Sabadell i Santa Coloma de Gramenet, o, aproximadament, el total de la població del Vallès Occidental. Les xifres són alarmants, les perspectives són negres: l'atur pot incrementar-se encara els propers anys. (Pàgina 7)

Les dones, juntament amb els joves, són les més perjudicades.

Municipis petits, grans problemes.

Els assassinats de Madrid han marcat la setmana

Sens dubte que l'esdeveniment de la setmana transcorsa des de l'últim número de TREBALL, l'esdeveniment que ha sotraguejat violentament els espanyols, és l'assassinat d'un general i d'un tinent coronel a Madrid, el mateix dia que estava previst acabar —i així es va fer— de discutir la Constitució al Congrés de Diputats i aprovar-la.

L'intent, claríssim, de ferir, en la persona de dos caps de l'Exèrcit, aquesta democràcia que estem construint entre tots i de la qual és un element vital la Constitució, va causar pregona commoció al país. La reacció de l'Exèrcit, dels parlamentaris, dels partits polítics, de tots els sectors populars, i també del govern, ha estat positiva. En altres llocs d'aquest número en destaquem alguns trets. El terrorisme ha fet mal, és veritat, però no ha desfermat els efectes que volia. Cal, tanmateix, continuar amatents; serens però fermes, perquè ningú no descarta noves provocacions criminals contra l'esdevenidor democràtic d'Espanya.

El Congrés ha aprovat ja la Constitució. Ara té la paraula el Senat i després... el poble.

LA NOVA MAJORIA NO S'HI ENTEN

Manuel Fraga i José Maria de Areilza, dos dels propugnadors de l'anomenada "Nova majoria", no estan massa d'acord en la seva apreciació del text constitucional. El dia de Santiago Apòstol, Alianza Popular va organitzar una sèrie d'actes als voltants de Toledo, a alguns dels quals va assistir el mateix Fraga. El verb del senyor Fraga no va perdre ocasió, després d'unes enceses lloances al "patró d'una Espanya unida, cristiana i valenta", de clavar bastonades al govern. Més ben dit, al "no govern", perquè el dirigent màxim d'Alianza Popular

considera —així ho va dir— que "Espanya continua sense govern", i es va referir a unes administracions públiques bloquejades, a problemes sense solucions, problemes que cada dia s'agreguen i multipliquen. Un panorama tètric, en el qual no van mancar les al·lusions a les "febleses i concessions injustificades", entre elles, és clar, "l'amnistia dels terroristes, les presons sense autoritat, el desarmament jurídic de l'Estat, les facilitats als nacionalismes perifèrics". La cançó de sempre, vaja: No cal dir que el remei miraculós per a tantes calamitats és "un gran rearmament ciutadà al voltant d'Alianza Popular i la Nova Majoria".

Fraga va explicar l'abstenció d'Alianza Popular al projecte de Constitució perquè aquest comporta perills per a la unitat d'Espanya. Allò que empipa més els aliancistes és la concepció d'Espanya com una nació de nacions. La seva abstenció al text Constitucional és, al capdavant i segons van dir els dirigents d'AP, un sí a moltes coses i un però

—creiem que volien dir, ras i curt, un no— a la versió constitucional de les nacionalitats i regions.

L'actitud d'Acción Ciudadana Liberal, que presideix Areilza, està fonamentalment d'acord amb el text de la Constitució, si bé amb algunes reserves.

EL DIA NACIONAL GALLEC

El dia 25 es va celebrar la Festa Nacional de Galícia. Una celebració no massa afortunada perquè, d'antuvi, ja es van convocar dues grans manifestacions, la qual cosa dona un caire ben poc unitari. També hi va haver mítings separats.

Els qui varen mobilitzar més gent, al voltant de trenta mil persones, van ser la Unión do Pobo i l'Asamblea Popular Galega. Hi va haver manifestació pels carrers de Santiago de Compostela i després un míting. En aquest míting es van llençar acusacions contra "els partits polítics que s'han aliat amb UCD per celebrar la jornada com espanyolistes que venen Galícia al colonialisme opressor". Sens dubte que aquests "venedors de Galícia" eren els qui convocaren

una manifestació molt més unitària. Aquests partits foren UCD, PSOE, PC, POG, PTG i els sindicats Comissions Obreres, UGT i CSUT, amb el suport de la Xunta de Galícia. Malgrat aquest caràcter més ample i més d'unitat, aquesta convocatòria va aplegar només la meitat de gent que l'altra. És una llàstima que el poble galleg no hagi aconseguit celebrar la seva diada unit, ja que la unitat és allò que més necessita en el procés de l'autonomia.

CONTINUA EI DEGOTAR DE COMPETÈNCIES

I parlant d'autonomies, el consell de ministres de dimecres ha aprovat traspasar algunes competències més a la Generalitat de Catalunya i al Consell General Basc. Pel que fa a Catalunya, també s'han aprovat les normes que regulen les reunions entre el president de la Generalitat i els governadors civils catalans, que Suárez i Tarradellas varen acordar a mitjan abril. Caldrà veure a la menuda tot això per poder opinar.

Al moment d'escriure aquestes ratlles, el Congrés de Diputats, en la seva darrera sessió abans de les vacances, està discutint dos projectes de llei força importants. Un és el de Llei de la Policia Nacional i l'altre es refereix a la Llei Antiterrorista. La Llei de Policia Nacional estableix la composició dels cossos de seguretat de l'Estat i les seves funcions. Cal remarcar que en el projecte es diu que en cas de delictes comesos per components d'aquests cossos, compresa la Guàrdia Civil, serà competent la jurisdicció ordinària. Això és un progrés notable que s'ajusta a una concepció democràtica dels agents de seguretat o, dit d'una altra manera, a una concepció de les forces de seguretat dins d'un sistema democràtic.

Cal adequar les forces de seguretat al nou ordre democràtic

Si a la Constitució, no al terrorisme

Aquesta vegada TVE va estar a l'altura de les circumstàncies. Va passar dues vegades el mateix dia la sessió completa del ple del Congrés que va condemnar l'assassinat terrorista que costà la vida al general de brigada Juan Manuel Sánchez Ramos-Izquierdo i al tinent coronel Juan Pérez Rodríguez. Ens trobàvem davant d'una situació greu, d'una escalada per evitar la consolidació de la democràcia i que la Constitució arribi a bon fi. TVE ens portava les imatges i les paraules del president del Congrés: "El millor testimoni que podem oferir als qui han donat la seva vida per Espanya, senyores i senyors diputats, és aprovar serenament, conscientment, la Constitució de la reconciliació nacional". Del president del Govern: "De cap manera les forces terroristes no impediran que el poble espanyol exerceixi plenament i definitivament la seva sobirania." I de Santiago Carrillo: "Jo penso que l'única resposta a aquest crim és l'aprovació de la Constitució sense falta, avui, pel Congrés... voldria, per damunt d'aquestes parets, fer una crida als pobles d'Espanya, als treballadors espanyols perquè es mobilitzin, perquè s'aixequin a cada lloc amb energia, contra el terrorisme. És necessari crear un ambient popular d'odi i de repulsa al terrorisme i als terroristes." Imatges i paraules d'indignació, de serenitat i de ferm propòsit de construir la democràcia per damunt dels intents desestabilitzadors.

Les investigacions policials sobre l'acte criminal encara no han fet llum. Apareixen els noms de l'obscur GRAPO, d'ETA militar i d'un Frente Revolucionario Proletario. Polemitzar sobre si ha estat l'extrema dreta o l'extrema esquerra seria caure en bizantinismes. Per damunt dels colors i de les ideologies hi ha els objectius comuns: destruir l'ordre democràtic. Però si bé els objectius d'uns i altres es confonen, no hi ha cap dubte sobre qui seria el beneficiari si l'intent destructor reeixís. El resultat no seria mai una Euskadi independent ni una Espanya "rojá", sinó la més negra de les dictadures negres. L'extrema dreta és l'única que en trauria profit, no ens enganyem.

La millor de les respostes al crim ja ha estat donada: el mateix dia, el Congrés aprovava el projecte de Constitució. A la tarda, es reunia en sessió extraordinària el Comitè Executiu del PSUC, la resolució del qual reproduïm en aquest mateix número, i aprovava una campanya d'agitació política de conscienciació del poble de Catalunya contra el terrorisme i a favor de la Constitució, campanya que ja ha començat a donar els seus fruits amb la publicació i difusió de comunicats, telegrams de solidaritat enviats a l'Exèrcit i les Forces d'Ordre Públic, pancartes a pobles i ciutats amb el lema "Sí a la Constitució, no al terrorisme", visita a casernes, i d'altres iniciatives. Aquesta hauria de ser una resposta unitària dels treballadors i del poble de Catalunya, de les forces polítiques i sindicals, de les entitats cíviques. També cal que el projecte de Constitució aprovat pel Congrés passi breument pel Senat, que es pugui celebrar el referèndum com més aviat millor. Quan això succeeixi, els comunistes, conseqüents amb la nostra trajectòria, defensarem el Sí sense cap tipus de restricció mental, perquè sigui com més ampli millor, perquè aquesta és també la nostra Constitució, una Constitució progressiva, innovadora en molts aspectes, que no tanca les portes a l'avenç cap al socialisme a través de la consolidació i l'aprofundiment de la democràcia.

Aquestes són les millors respostes per combatre i aïllar políticament el terrorisme.

Anuncis per paraules

M'ha cridat l'atenció una nova secció de TREBALL, d'anuncis per paraules. M'estranya comprovar l'escassa participació que ha assolit fins ara. De cop, m'he imaginat una secció atapeïda d'anunciant, disposats a clavar, a les pàgines de TREBALL, els sospirs i les esperances temps ha reprimits. Per exemple:

"Militant de l'agrupació tal canviaria responsable polític en bon estat per raqueta de tennis usada. Interessats, presentar-se amb cotxe, preferiblement robat, al local tal de l'agrupació tal..."

O bé: "Busco una militant, no m'importa l'edat, ni si és maca o lletja, usa o no desodorant; per establir un pacte. Només li demano una cosa: que hagi votat sí al leninisme, és a dir: a la fidelitat..."

"Per problemes d'espai em voldria desprendre d'una col·lecció sencera de "Nous Horitzons", que canviaria per dotze volums enquadernats del "Play Boy". Salutacions revolucionàries..."

"Agència tal li resoldrà els seus problemes financers: cobrem quotes impagades, comprovem salaris de militants, amb màxima discreció i eficàcia..."

¿I, per què no, d'aquest altre estil?:

"Militant solitari, amb carnet núm. tal, acceptaria invitació per passar un cap de setmana a un camp nudista. Sóc Piscis."

"Dona independent, disposada a militar amb qui em proposi tesis fèrries, penetrants, que em travessin, que em foradïn, que em trabsalïn, tesis rígides, sòlides, càlides com el ferro roent..."

"¿Ningú no necessita un bon responsable d'organització? Fa massa anys que treballo com un xai a les ordres absurdes d'un burgès despòtic: i tinc necessitat de manar, d'ordenar, d'actuar, de vigilar, Heil, camarades!"

No n'estic segur, però penso que la secció acapararà l'atenció dels milions de subscriptors catalans del nostre setmanari. Per arrodonar els efectes d'aquesta crida, podríem instal·lar a la Festa de Treball un estand especial per als encontres dels qui s'han cridat a través de la columna d'anuncis econòmics, per la quantitat miserable de 16 pessetes per paraula. Un estand mal il·luminat, amb racons íntims, música ambiental que afavoreixi el nirvana i les encaixades imprevistes. Total: per 16 pessetes paraula, i tant de bé que podríem fer!

treball

REDACTORS

COL·LABORADORS

Enric Vives (cap de redacció), M. d'Amposta, Antoni Batista, Francesc J. Castellanos, L. López del Castillo, Enric Cerdà, Albert Farràs, Carles Fortuny, Joaquim G., Gabriel Jaraba, Txiki Laorden, Antoni Lucchetti, Víctor Mora, Teresa Pàmies, Pérez de Olaguer, Elena Posa, Albert Presas, Rafael Ribó, Ignasi Riera, Marta Rosés, M. F. Ruiz de Villalobos, Joan Sanjuan, Francesc Valverdú, Rodrigo Vázquez Prada, Pau Verrié, Pere Vila. Corresponsals: Magda Ballester, Josep Girona, Angel Lacalle, Manuel Luis, Josep M. Porta, Josep Quintanas, E.J. Ricart, Josep Sivilla, Carles Teixidor.

Confeció: Jaume Ribé.

Fotografies: Jordi Morera i Enric Quintana.

Director: Joan Busquet

Redacció, administració i publicitat:

Vallespir, 171, baixos
Barcelona, 14.

Telèfon: 321 21 54

Edita: PSUC

Impressió a Ingemasa

Dipòsit legal: B 16948-77

Les dificultats del centre-esquerra

L'opinió pública catalana, com la de tot Espanya, es veia commoguda el passat cap de setmana —quan l'edició de TREBALL era pràcticament al carrer— amb la notícia de l'assassinat de dos alts oficials de l'Exèrcit, el general Sánchez Ramos i el tinent coronel Pérez Rodríguez, abatuts a Madrid per un escamot terrorista. Aquesta provocació a l'Exèrcit es produïa justament el mateix dia en què havia de discutir-se un dels punts més conflictius del projecte de Constitució i de més transcendència per a Catalunya, el de les autonomies.

La tràgica notícia provocava al Congrés dels Diputats una reacció unànime entre totes les forces: la necessitat d'enllestir la Constitució, de no permetre que res pugui aturar la marxa del país cap a la democràcia. La intervenció dels principals dirigents parlamentaris, la del cap del govern, el telegrama del Rei i el missatge del ministre de Defensa Gutiérrez Mellado, així com el caràcter estrictament militar donat a les cerimònies fúnebres contribuïen a asserenar els ànims. En l'àmbit estrictament català, cal destacar la condemna unànime de tots els partits democràtics, parlamentaris i extraparlamentaris, la immediata presa de posició del president de la Generalitat, i posteriorment del Consell Executiu, així com la crida de les organitzacions polítiques i de masses —en destaquem les del PSUC i CCOO— a mantenir una serena vigilància enfront de les provocacions, analitzant políticament el significat de les accions terroristes avui al nostre país. En l'ànim de tothom era present la necessitat de contraposar democràcia a terrorisme, democràcia a intents desestabilitzadors. Per això la Constitució —la seva explicació, la seva discussió, la seva difusió massiva— constitueix avui l'eina més útil contra els qui, a un extrem o l'altre, volen fer-nos caure en el parany de la violència i d'una espiral que en res no pot beneficiar els interessos dels treballadors i la majoria.

PAÏSOS CATALANS, TEMA POLÈMIC

Encara en relació amb el tema constitucional, hem de deixar constància d'un debat que aixecà polseguera i que ens afecta ben de prop: el relatiu a l'article 138, que no permet la federació de les comunitats autònomes. Això, en opinió d'alguns diputats valencians, vol dir que s'ha

acabat la idea de Països Catalans. Un cop més es posa ben de relleu la insuficiència amb que l'esquerra —la del Principat, la del País Valencià i la de les Illes— ha abordat el tema més enllà dels cenacles d'iniciats d'uns o de l'il·luminisme patriòtic d'altres. La campanya anticatalana del búnquer-barraqueta (com a les Illes la fa el que es coneix com búnquer-ensaimada), no és sinó una campanya contra la pròpia identitat política, cultural i històrica del poble valencià. Els "valencianistes" d'avui, lligats sovint als interessos més oligàrquics i reaccionaris del centralisme, fa quatre dies que repartien llenya (i segueixen repartint-la) contra els qui gosaven parlar de País Valencià o enaltir la llengua o la cultura autòctones. És urgent, doncs, clarificar el tema, traient-lo del clima d'apassionament irracional en què s'ha col·locat, entre altres coses perquè la Constitució, si bé no permet la federació dels territoris autònoms, sí que preveu la possibilitat de la col·laboració mútua, previ acord de les Corts. Hi ha qüestions, com l'àmbit cultural, que entren claríssimament dins d'aquest precepte. Cal, però, preveure les coses amb temps, cal abordar el problema abans que s'hagi enrarrat totalment.

LA PUGNA PEL CENTRE

Un cop més, hem de referir-nos al moviment que s'observa al centre polític català (i, d'aquesta qualificació, n'excloem ara UCD i UCC) envers la seva possible fusió, integració o coordinació. Quan aquest número de TREBALL sigui al carrer, s'haurà celebrat ja una reunió que ha desvetllat l'interès de tots els medis polítics i periodístics: la trobada entre Convergència Democràtica de Catalunya, Esquerra Republicana i Unió Democràtica,

en un intent de vertebrar el centre-esquerra, vella aspiració que no acaba de reeixir. Mentre que CDC i ERC estan representats a la reunió al màxim nivell dels seus dirigents, Jordi Pujol i Heribert Barrera, pels demòcratacristians, en canvi, hi acudeix Francesc Borrell, membre del comitè de govern. Com ja és sabut, el líder més representatiu d'UDC, el diputat Anton Cañellas, s'ha vingut pronunciant amb reiteració a favor d'una entesa amb Unió del Centre Democràtic, mentre que la posició oficial del seu partit és la de propiciar la col·laboració amb UCD i ERC. No cal ni dir que el partit governamental veuria amb molt bons ulls l'apropament i la col·laboració d'Anton Cañellas i el seu grup amb tot el que això representa. De cara a Catalunya, li permetria de comptar amb un dirigent conegut, amb credibilitat i tradició democràtiques, cosa que no es dona en el cas de Carles Sentís o dels seus aliats d'Unió de Centre de Catalunya, Carles Güell o Joaquim Molins. Però de cara enfora, l'operació representaria per a UCD l'obertura de moltes portes, ja que cal destacar els grans lligams internacionals d'Anton Cañellas, la seva audiència en els cercles demòcratacristians europeus i americans. Tant des del punt de vista d'homologació de partit com de l'acostament

a Europa, el "fitxatge Cañellas", per entendre'ns, fóra un èxit rodó per a la UCD. Tornant, però, a la reunió del centre-esquerra, val a dir que no s'espera que la primera reunió sigui definitiva perquè encara hi ha moltes diferències de parers, en especial per la posició mantinguda per Convergència que s'oposa a altres fórmules que no siguin la fusió. En això no juga únicament la vocació dirigent de Convergència i de Jordi Pujol —que ha parlat reiteradament del seu partit com a "pal de paller de Catalunya"— sinó també l'experiència negativa del Pacte Democràtic per Catalunya i molt especialment les divergències que sorgiren amb els representants del PSC (Reagrupament). És prematur encara jutjar quin impacte i quines conseqüències poden tenir aquests contactes sobre la vida política catalana. Joaquim Arana, avui a Esquerra Republicana, s'ha manifestat a favor de contemplar no solament les eleccions municipals sinó també les legislatives i fonamentalment les eleccions al Parlament de Catalunya. És ben sabut que al si d'ERC (malgrat la coalició del 15-J amb el PTE) i d'UDC hi ha sectors fortament antimarxistes que voldrien arrossegar Convergència a la mateixa posició per tal d'aïllar PSUC i PSC.

CARLES FORTUNY

Anton Cañellas es decanta cap a la col·laboració amb UCD.

El general Sánchez Ramos-Izquierdo, nova víctima dels enemics de la democràcia.

Declaració del PSUC

Un pla conscient contra la democràcia

El mateix dia de l'assassinat de dos caps militars a Madrid, el Comitè Executiu del PSUC es va reunir i va aprovar una declaració que, textualment diu:

Reunit en convocatòria extraordinària el Comitè Executiu del PSUC per analitzar els criminals atemptats del dia d'avui, ha acordat expressar la seva condemna més enèrgica de l'assassinat del general de brigada Juan Manuel Sánchez Ramos-Izquierdo i del tinent coronel Juan Pérez Rodríguez, així com el metrallament de tres guàrdies civils a Beasain.

Aquests fets, objectivament contemplats, formen part d'un pla conscient contra el procés de consolidació de la democràcia i, en concret, contra l'aprovació de la Constitució. Precisament s'esdevenen en el mateix moment que el Congrés de Diputats culmina els seus treballs constitutius. En la línia de la declaració del darrer Comitè Central del PSUC, del 16 de juliol de 1978, el Comitè Executiu reitera la seva valoració positiva de la Constitució com l'instrument que permetrà inaugurar una etapa de normal vida democràtica i superar les lleis del franquisme.

De nou denunciem amb contundència els actes de tota mena de terrorisme i els intents de desestabilització. I en aquest sentit cridem totes les organitzacions democràtiques, els sectors populars i, en primer lloc, la classe obrera i els militants del Partit a fer sentir la seva voluntat activa i responsable de manteniment de l'ordre democràtic i de defensa de les seves institucions.

En especial, en aquests moments que s'atempta directament contra les forces armades i les forces d'ordre públic, expressem la nostra solidaritat envers elles convençuts de la necessitat de l'apropament entre les institucions militars i d'ordre públic i el poble, del qual formen part.

Aquesta identificació és la millor garantia del futur de la convivència democràtica de tots els ciutadans espanyols per a la qual la Constitució és un element fonamental.

filars prim

per RAFAEL RIBÓ

Carrera contra el terrorisme

Els assassinats de divendres passat a Madrid foren qualificats quasi unànimement com atemptats contra la democràcia i sobretot contra la Constitució. Aquells fets tenen aquí una doble dimensió. D'una banda, són actes terroristes desestabilitzadors, actes amb les mateixes característiques dels que s'estan produint a altres indrets, especialment a Itàlia (recordem l'assassinat d'Aldo Moro) i que ens recorden constantment la radical antinòmia entre terrorisme i democràcia i la necessitat d'una conscienciació popular per fer front a la violència. Però de l'altra banda, a l'Estat espanyol, es planteja la qüestió del lligam conjuntural entre violència, autoritarisme i canvi democràtic. Aquí encara no tenim Constitució, i s'atempta contra ella el mateix dia que el Congrés de Diputats és a punt d'aprovar-la.

Per això es necessari exigir les responsabilitats que es deriven d'aquells fets i una ràpida i eficient acció pública per tal de conèixer els seus actors materials. Però no n'hi ha prou amb l'eficiència d'uns aparells estatals, ni amb una legislació acurada; cal una voluntat política decidida per fer front al terrorisme, a l'autoritarisme i continuar desenvolupant el

procés de canvi democràtic i la construcció d'una democràcia. Ha d'ésser una voluntat política activa i compromesa, dels governants i dels governats, per garantir els drets de tots els ciutadans (mai les operacions antiterroristes no haurien de ser utilitzades per retallar els drets de la col·lectivitat) al mateix temps que per atreure el màxim de sectors del país, molt especialment aquells que són presents als aparells armats de l'Estat, cap al procés democràtic i allunyar els perills de la involució o les crispacions que van acumulant-se fins a la darrera gota d'aigua que curulla el vas.

Plantejava la setmana anterior com hauríem d'entendre la participació de les FOP a la democràcia. Doncs bé, avui, amb més raó, hem de plantejar la seva participació en les fases més immediates del procés. No seria estrany que aquest estiu, mentre el Senat discuteixi la Constitució i fins que no s'aprovi, continuessin els atemptats anticonstitucionals. Enfront d'aquesta eventualitat, hem d'accelerar el procés d'elaboració i promulgació del text constitucional. Ara bé, durant el procés, a la seva fase final, hem de xuclar progressivament tothom, o la gran majoria, cap a posicions democràtiques, aïllant el terrorisme i l'autoritarisme.

La provocació contra l'Exèrcit s'esdevenia a punt de començar a discutir el tema de les autonomies. (Foto d'arxiu)

En uns moments de crisi molt aguda

Proposta del PSUC per a Terrassa

Els comunistes de Terrassa han elaborat un extens document sobre els problemes municipals de la ciutat, un document que ells qualifiquen de "proposta de debat". Aquest caràcter obert de la proposta de programa municipal és molt important: d'una banda, no s'espera passivament que altres forces realitzin les seves propostes o programes per iniciar, només llavors, una negociació àrdua i de vegades estèril; d'altra, en llançar la proposta pròpia ara, es permet que hi intervinguin, per modificar-la i enriquir-la, totes les forces socials, populars, culturals i polítiques que tinguin interès i se sentin afectades pel futur de la ciutat: sindicats de treballadors, associacions ciutadanes, centres culturals i recreatius, partits polítics...

Aquesta mena de proposta podrà fer viable una veritable política de consens i un verdader govern municipal de concentració, perquè corresponsabilitzarà en discutir-la i elaborar-la definitivament ja com a programa d'actuació municipal després de les eleccions, les forces que necessàriament hauran d'emprendre una renovació democràtica de Terrassa.

Un dels aspectes essencials de la proposta del PSUC de Terrassa és que advoca per la conservació del caràcter industrial i industriós de la

ciutat, sinó com un instrument de poder de la societat que es pot utilitzar i que s'ha d'utilitzar. Mirant a això, és essencial que les associacions de veïns puguin fer propostes constructives i responsables i, sobretot, que tinguin prou representativitat per realitzar-les i assumir-les. Això exigirà que la seva representació i el seu funcionament es regeixin per criteris democràtics ben clars, perquè els veïns s'hi sentin representats. La proposta advoca per la creació de consells municipals de districte que descentralitzin la funció municipal i que permetin una intervenció més directa de les institucions ciutadanes.

El segon criteri és la intervenció del consistori en el màxim de competències possible; que no es limiti a fer el paper d'administrador. Cal un verdader poder local en tots els camps: econòmic, social, cultural, recreatiu; que tingui iniciatives a tots els nivells, fins i tot els que no són de la seva competència, en el cas dels quals podrà complir una funció mobilitzadora, arbitral, creativa.

L'altre criteri és racionalitzar els recursos de Terrassa: humans, econòmics, urbans, vials, etcètera. Això comporta una preponderància del sector públic, un esforç per equilibrar el creixement urbà i fer rendible el sistema de transports dins d'una planificació comarcal, i un esforç també

jaçant una profunda reconversió industrial, un estímul al desenvolupament de cooperatives del tèxtil, una lluita per augmentar les inversions al sector i una modernització de les estructures productives— resoldre el greu problema de la desocupació i la gravíssima crisi del tèxtil, que a Terrassa és sinònim de crisi de la ciutat, de la seva identitat i de la seva existència.

els treballadors són els primers interessats en aquest objectiu de conservació de Terrassa com una ciutat industrial. La proposta ho entén

La proposta comunista advoca per crear consells de districte que descentralitzin la gestió municipal (Fotos d'arxiu)

ciutat, mantenint-ne la base productiva, impedit-ne la transformació en ciutat de serveis i aconseguint —mit-

així i considera imprescindible que les centrals sindicals compleixin a fons el seu paper socio-polític i intervinguin directament en la política municipal. En tal sentit, és d'un gran interès la proposta de crear una Comissió Municipal de Treball, en la qual, juntament amb el consistori, intervinguin els representants dels treballadors i de la patronal per tal de trobar solucions a cada un dels problemes concrets: desocupació, reconversió, cooperatives, inversions, etcètera.

Pel que fa a la gestió del proper ajuntament, la proposta que comentem considera que hi ha tres criteris fonamentals. Un és la màxima participació dels ciutadans en la gestió municipal. Cal considerar el poder municipal no pas com un cos estrany a la

presentativa de les quatre comarques suposa, encara que provisionalment, una nova ordenació territorial perquè comprèn la Ribera d'Ebre que, l'any 36, pertanyia a la vegueria de Reus. S'ha considerat que si bé a nivell polític la comarca juga el seu paper, a nivell de planificació tècnica i de serveis hi ha d'haver un esglaó intermediari entre la Generalitat i les comarques, perquè s'opina que la vegueria, com a unitat d'ordenació, està desfasada. Aquest esglaó territorial tindrà caràcter provisional fins que el futur Parlament català dictami la distribució territorial de tot Catalunya.

La segona visita oficial del president Josep Tarradellas a les comarques de l'Ebre, que va ser àmpliament recollida per tota la premsa i en la qual va mantenir contactes amb les forces polítiques i socials de les localitats d'aquelles comarques, aplegades en una comissió tripartida formada per partits, ajuntaments i els integrants de l'Estudi d'Alternatives, sembla que donarà aviat els seus primers resultats. Entre els acords que s'hi van prendre tenim, com el guany més important, el fet de crear una "Institució representativa de les terres de l'Ebre".

Aquest organisme aplegarà, no solament el Baix Ebre i el Montsià, sinó també, a proposta del mateix president, les comarques de la Terra Alta i de Ribera d'Ebre, perquè es considera que tenen problemes afins (centrals nuclears, transvasament, etcètera) i perquè cal trobar solucions racionals al desenvolupament de tota aquesta zona, oblidada i deprimida durant el franquisme. Fins i tot es reconeixeria oficialment

Cal un autèntic poder local per integrar les comunitats autòctona i immigrada.

La proposta del PSUC per a Terrassa, que ocupa gairebé cent denses pàgines, és un treball que, com a procés d'elaboració, constitueix un exemple inestimable. Si, d'una banda, fugim de la demagògia fàcil perquè s'allunya d'una proposta de programa municipal on tot estigui ja al sac i ben lligat i on es prometi la lluna en un cove, tampoc no incorre en el perill d'immediatisme que, en els moments de gravetat per què travessa Terrassa i tota la comarca del Vallès occidental, menaria a la passivitat o a la ineficàcia. Transformar la ciutat exigeix transformar les relacions socials i les de poder i responsabilitzar-se amb uns objectius difícils, amb els quals s'han de comprometre totes les forces democràtiques per tal de donar-los viabilitat i convertir-los en èxits reals a benefici del poble.

MAXIM LOIZÓ

Constituida una comissió

Recordar els immolats

Amb el fi d'homenatjar els immolats per la llibertat de Catalunya s'ha constituït una comissió pro-memòria d'ells. Aquesta idea partí dels familiars de tota aquella gent que va morir afusellada pels feixistes quan entraren a Catalunya, sota acusacions tan angoixants com les pròpies sentències. El fi d'aquesta comissió és rehabilitar la memòria dels qui van morir, després de la guerra, oficialment com a vulgars criminals.

Moltes d'aquestes persones foren arrestades sense cap mena de resistència, ja que creien plenament que "qui no té les mans brutes de sang no ha de tèmer res", però, com a tots ens consta, aquestes paraules, dites ara quasi quaranta anys després de finalitzada la guerra, sonen a ironia coneixent el nombre de morts de la postguerra, i les causes per què foren condemnats i assassinats.

"Quan els nostres immolats eren detinguts —ens diu el senyor Trepà, president de la comissió gestora de l'Associació Pro-memòria als Immolats per la Llibertat de Catalunya—, no es podien imaginar que se'ls enduien a l'escorxador. N'és una prova ben palesa aquesta anècdota que ens arriba de Berga: Devien ésser els últims dies de febrer o primers de març de 1939, quan marxaren de Berga en un camió molts berguedans, potser 25 o 30, amb només quatre o cinc guàrdies ci-

vils, una a cada angle del camió. En arribar a Abrera, prop de Barcelona, demanaren per baixar i fer llurs necessitats en un ermot entremig d'un canyissar. A l'hora de marxar, quan ja eren al camió i després de preguntar si hi eren tots, en engegar el vehicle, va sortir del canyar, cordant-se els pantalons, en Joan Sitges i Baraut, cridant que l'esperessin, que faltava ell. El dia 2 de maig de 1939 moria afusellat al Camp de la Bóta."

A la nostra pregunta de quins són els fins que persegueix l'esmentada comissió, el nostre interlocutor ens respon amb aquestes paraules: "Nosaltres hem pres la iniciativa perquè no la prenia ningú. Allò que ens mou no és pas la revenja, sinó que volem que es recordi els nostres immolats i que no es repeteixi mai més una guerra tan fratricida i una post-guerra tan sanguinària."

Un dels fins més imminents de la comissió gestora de l'Associació Pro-memòria als Immolats per la Llibertat de Catalunya és que el Fossar de la Pedrera, on hi ha enterrats tants i tants patriotes catalans, que moriren afusellats pel règim franquista, esdevingui un monument per recordar-los, i que s'hi enterri també el president Companys.

JOSEP MANUEL NAVARRO

Després de la visita de Tarradellas

Baix Ebre-Montsià: una nova ordenació territorial

l'esmentada entitat al Diari de la Generalitat i es preveu una altra visita del president, a l'agost, per constituir-la. Alhora, es posarien en marxa comissions tècniques, finançades per la Generalitat, que, en contacte amb aquesta i si es compleixen les previsions en el traspass de serveis, traçarien les línies mestres del desenvolupament a la regió.

L'Estudi d'Alternatives de l'Ebre, que ara està finançat a empentes i rodolons per la Diputació, seria la base per elaborar el Pla General de les Terres de l'Ebre que, dins del Pla Nacional de Catalunya que ha d'acomplir la Generalitat, tindria, segons paraules del propi Tarradellas, caràcter prioritari.

L'únic tema que podia fer perillar aquests contactes, el del transvasament, no va ser abordat. Els membres de la comissió tripartida que es van entrevistar amb Tarradellas i amb els consellers van trobar-hi bona disposició, i va quedar prou clar que ara és cas, en primer lloc, de potenciar el desenvolupament d'aquestes comarques. Tanma-

teix, les reticències dels habitants de les localitats és un fet. Es tem el centralisme de Barcelona i també que la principal riquesa del delta, per no dir l'única fins ara, s'aprofiti no en benefici dels seus habitants sinó de les indústries de les sobrecarregades Tarragona i Barcelona, continuant així amb el model de desenvolupament anàrquic i desequilibrat del franquisme. D'altra banda, no hem d'oblidar els riscos reals que suposen les centrals nuclears de Vandellòs i d'Ascó. I hi ha una oposició unànime a la instal·lació de cap nuclear més.

L'esmentada institució re-

Cal resoldre racionalment els problemes de les comarques de l'Ebre.

ELS INFANTS I LA FESTA DE TREBALL

AVÍS

a tots els qui pensen que val la pena que hi hagi un espai reservat als nens i nenes a la Festa de Treball.

Us demanem col·laboració. Necessitem de tot: idees genials, material de jocs, llibres, especialistes en guarderies, animadors, pallassos, tendes de pell-roges, etcètera.

Si ens voleu ajudar podeu telefonar al 3010554, i demanar per Elena.

des del parlament

per PEDRO VEGA

El Congrés aprova la Constitució

● El referèndum podria celebrar-se el mes d'octubre

El projecte de Constitució va passar definitivament i amb èxit pel filtre del Congrés de Diputats. A un quart i cinc de vuit de la tarda del 21 de juliol, el president de la cambra baixa, Fernando Alvarez de Miranda, declarava aprovat el text, que "és la prova més ferma dels desigs de convivència del poble espanyol". Onze hores abans, havien estat assassinats el general Sánchez Ramos i el seu ajudant, el tinent coronel Pérez Rodríguez.

Aquest fet actua com un fort revulsiu entre els parlamentaris, els quals donaren l'accelerada final als debats. La votació del projecte se saldava amb 258 vots favorables, dos de contraris (el de Letamendia, d'Euskadiko Eskerra, i el de Silva Muñoz, d'Alianza Popular) i catorze abstencions (dotze d'Alianza Popular i dues d'Esquerra Republicana). Els diputats del Partit Nacionalista Basc (PNB), principals protagonistes de les últimes sessions, havien abandonat les Corts moments abans que el text fos sotmès a l'aprovació de la cambra per tal de no haver-se de pronunciar de moment.

L'atemptat terrorista del matí enfosquí en part la solemnitat i la transcendència de la jornada i féu passar a un segon pla d'interès les negociacions amb els bascos, les quals havien atret tota l'atenció parlamentària els últims dies. La preocupació dels diputats pel que havia passat fou compensada a la tarda amb la conclusió dels treballs. La jornada havia començat amb un torn especial d'intervencions dels portaveus dels grups parlamentaris, que havien exposat de manera inequívoca la seva condemna de l'atemptat. "Considerem —havia dit Santiago Carrillo— que aquest atemptat és un atemptat contra la Constitució que estem acabant d'enllestir. S'ha volgut agredir, en dignes representants de l'exèrcit, una força fonamental de l'Estat, potser amb la pretensió de provocar reaccions que poguessin desestabilitzar el procés constituent. Crec que l'única resposta a aquests crims és que avui el Congrés aprovi la Constitució."

MUTIS DEL PNB

Les conversacions entre el

govern i el PNB se saldaren amb signe desigual, segons el tema que havia estat motiu de fricció. El matí de l'última jornada constitucional, s'acceptà una esmena dels nacionalistes bascos, segons la qual "l'Estat podrà transferir o delegar en les comunitats autònomes, mitjançant una llei orgànica, facultats corresponents a matèries de titularitat estatal". El dia anterior s'havia atribuït a l'Estat la competència exclusiva en matèria de seguretat pública, independentment de la possibilitat que les comunitats autònomes creessin policies.

Tanmateix, en votar conjuntament UCD i AP, fou rebutjada l'esmena del PNB a la disposició addicional referent a la reintegració dels drets forals del poble basc, disposició que fou recollida en el text del projecte amb la mateixa redacció que havia aprovat la comissió constitucional. Mitjançant una votació en el ple, es resolí, doncs, una polèmica que havia produït no poques tensions al Parlament i fins i tot malestar en certs sectors d'UCD, per la manera com es feren les negociacions, amb excessiu protagonisme de la Moncloa, segons el parer d'alguns diputats centristes. Per part seva, el PNB es pronuncià contra el dret a l'autodeterminació defensat per Letamendia. En aquest cas, es registrà l'abstenció de la minoria catalana.

Xabier Arzallús (PNB) afirmà davant el ple: "Sigui quin sigui el resultat d'aquest text constitucional, fins i tot si el meu grup es veïés obligat a votar en contra, tingueu la seguretat que nosaltres l'acatarem." Al moment de la votació final, però, els diputats d'aquest partit eren absents perquè, segons explicaren, no tenien autorització per donar el "sí". "No hem volgut —di-

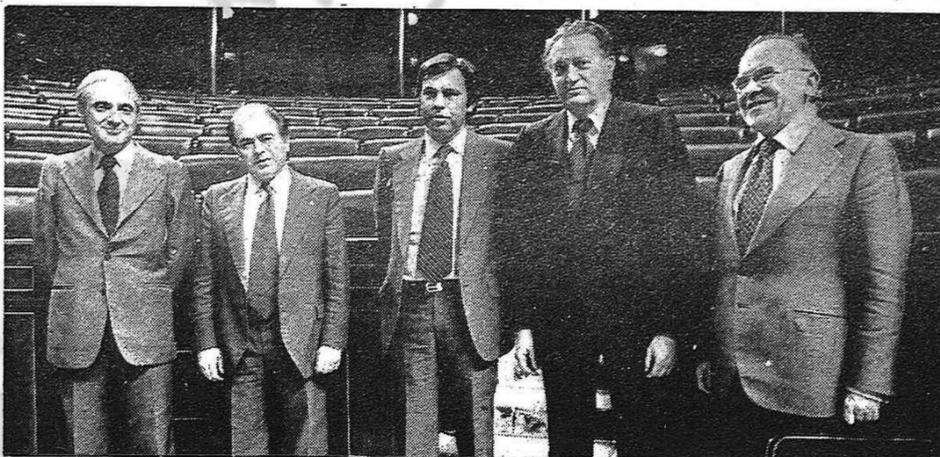
gué Arzallús— expressar una postura ni abstencionista ni negativa, amb el fi exclusiu de no influenciar el nostre electorat". En declaracions posteriors, dirigents nacionalistes bascos han manifestat certa satisfacció pels resultats obtinguts en les negociacions amb el govern.

ABSTENCIÓ D'AP

La intervenció de Licinio de la Fuente (AP) sobre les autonomies permetia de preveure l'actitud definitiva d'Alianza Popular en la votació final del projecte. Durant la matinada havia correut el rumor pels passadissos de les Corts que els aliancistes tenien una actitud d'abstenció. Malgrat tot, Manuel Fraga s'havia negat a fer declaracions en aquest sentit. Davant el ple, Fraga enumerà després una llarga llista de motius que susciten dubtes al seu partit a l'hora de pronunciar-se de manera

definitiva. Aquests motius són les nacionalitats, el model econòmic, l'ensenyament i la moral pública. Gregorio López Bravo va optar per no ser present a l'hemicicle al moment de la votació i Federico Silva Muñoz extremà la nota del seu grup alçant-se per donar vot negatiu junt amb Letamendia (Euskadiko Eskerra), del qual el separen tantes coses.

Els representants de tots els grups van intervenir per explicar el vot. L'hemicicle estava mig buit perquè la majoria dels diputats l'havia abandonat després de la votació. Amb la lògica excepció de Manuel Fraga, tots els oradors es van comprometre a promoure l'aprovació del text en el referèndum. "Els comunistes —va dir el secretari general del PCE— respectarem aquesta Constitució amb tota fidelitat i procurarem que els drets que hi són inscrits esde-

Pérez Llorca, Pujol, González, Alvarez de Miranda i Carrillo. La Constitució ha estat aprovada, el consens ha funcionat.

Carrillo: "La millor resposta als crims és que avui aprovem la Constitució"

vinguin realitats". Valorà després el consens i afegí que "la pràctica d'aquests mesos de treball constitucional ha permès d'arribar a elaborar una Constitució democràtica, avançada en molts aspectes i, fonamentalment, una Constitució de reconciliació nacional".

EL SENAT, ÚLTIM ASSALT

El text aprovat passa ara a les mans dels senadors, que ja fan punta a les plomes per esmenar-lo. El dia 26 d'aquest

mes començava el termini per presentar esmenes, cosa amb la qual la cambra alta podria començar els treballs la segona setmana d'agost.

En medis polítics hi ha una certa inquietud per l'elevat nombre d'esmenes, moltes de caràcter regressiu, que es podrien presentar. La majoria de les esmenes arribarà dels senadors independents. El PNB ha anunciat que els seus sis senadors defensaran les esmenes que foren defensades pels seus representants al Congrés i no foren acceptades. Tanmateix, no es prevenen modificacions substancials al projecte aprovat pel Congrés, entre altres coses perquè UCD i PSOE semblen estar disposats a defensar al Senat el text aprovat i a no canviar les seves actituds anteriors.

Si els treballs es desenrotllen amb normalitat, el Senat podria acabar de debatre el projecte a mitjan setembre, amb la qual cosa, un cop estudiat el text definitiu per la comissió mixta Congrés-Senat i aprovat en un ple conjunt de totes dues cambres, podria ser sotmès a referèndum el mes d'octubre.

El dret a l'autonomia

El títol VIII de la Constitució, el títol de les autonomies, ha estat aprovat pel Congrés. Si, com esperem, el Senat l'aprova també i si el poble contesta afirmativament el referèndum constitucional, i això ja es pot considerar segur, el dret de les nacionalitats i regions que componen Espanya a l'autonomia haurà quedat definitivament recollit en el màxim text legal, per primera vegada a la nostra història. I per primera vegada es reconeix constitucionalment el caràcter plural d'Espanya.

L'avenç que això significa és d'una importància molt gran per al nostre esdevenidor. Per a l'esdevenidor de tot Espanya, volem dir, perquè encara que el reconeixement del dret a l'autonomia tingui a Catalunya un ressò especialment viu, no pensem ara només en Catalunya sinó en tot allò que comporta aquest dret.

Hem clos una història basada en el centralisme a tota ultrança, amb unes breus i limitades alenades d'aire fresc quan la segona República, per obrir-nos cap a un horitzó diferent, cap a un horitzó real de diversitat, fins ara forçada a no expressar-se però no per això menys verdadera. Una diversitat que no exclou pas la unitat, que no significa pas aquesta "Espanya trencada" que els qui s'entesten a pretendre que no ens moguem branden com una bubota d'averanys apocalíptics. Les cadenes lliguen, oprimeixen, però no uneixen ni agermanen. La verdadera unitat de tots els pobles d'Espanya ha de venir de la col·laboració, de la solidaritat lliure d'aquests pobles entre ells, d'aplegar en un sola llibertat comuna les llibertats de tots i cadascun. La unitat no pot venir mai del fet de tenir les mans i els peus fermats pels mateixos ferros.

Espanya esdevindrà més lliure i el progrés de cada una

de les seves nacionalitats i regions multiplicarà el progrés del conjunt. ¿Per què, doncs, hi ha qui s'oposa, i alguns tan aferrissadament, a admetre la pluralitat d'Espanya i a reconèixer el dret d'autonomia? Perquè això vol dir més llibertat, perquè això vol dir que d'ara endavant serà més difícil —farem tot allò que calgui perquè esdevingui impossible— l'autoritarisme que alguns voldrien recuperar.

No es cas aquí de comentar el text constitucional sobre les autonomies. Ja n'hem fet algunes reflexions i ens proposem de fer-ne de més aprofundides. Però qualsevol que sigui els defectes que aquell contingui, perquè ja sabem que la Constitució no és perfecta, hem de celebrar aquesta conquesta i el fet que no es limiti a les nacionalitats que podríem anomenar històriques sinó que sigui una conquesta general.

És cert que la veritat del caràcter plural d'Espanya és una cosa que no gaudeix encara de la comprensió de tot hom, i no ens referim ara només als qui no volen entendre aquesta veritat perquè no els convé. El procés autonòmic trobarà resistències de tota mena, trobarà entrebancs i dificultats i caldrà lluitar, amb fermesa i amb intel·ligència alhora, dins i fora de cada nacionalitat i de cada regió, per desbrossar-li el camí. Però el camí existeix i hem guanyat per fi el dret a endinsar-nos-hi i recórrer-hi.

A Catalunya ja marxem per aquest camí. Els parlamentaris catalans es posen ja a treballar en la redacció de l'Estatut d'Autonomia. Cal que tot el poble els presti suport en aquesta feina transcendental per a l'esdevenidor de Catalunya. I no només que els presti suport, sinó que els ajudi, que participi en la tasca que és de tots i de cadascú.

treball

Negociació col·lectiva: no para

Convenis: malgrat la calor

Les vacances d'estiu no són motiu per parar la negociació col·lectiva. Els convenis de la Construcció i el Tèxtil vénen arrossegant-se des de fa mesos. Alguns, com el de les gasolineres, s'han iniciat amb les primeres calor fortes, i amb possibilitats d'anar a la vaga si dels assortidors, a més a més de gasolina, no ragen millores per als treballadors. El de transport de viatgers per carretera s'ha acabat; usuaris i transportistes podrem anar-nos-en de vacances més tranquils.

El conveni de transport de viatgers per carretera, de la "província" de Barcelona ja s'ha firmat. La solució definitiva d'una difícil negociació —recordem la vaga de cinc

dies de primers de juliol— ha arribat quan estava prevista una altra vaga pel dia 28 de juliol. La primera acció dels treballadors va obligar la patronal a negociar seriosament.

El conveni de la Construcció no acaba d'arribar a port (Fotos d'arxiu)

L'anunci de la segona ha dut a la signatura del conveni. I no d'un conveni qualsevol, sinó dels millors que s'han aconseguit els últims temps.

La seva duració serà de divuit mesos i preveu tres augments salarials cada sis mesos, el primer de 4.000 pessetes, el segon de 2.500 i el tercer de 3.000. Nou mil cinc-cents pessetes en total, aplicades linealment. Però no s'acaba aquí, hi ha d'altres millores pel que fa a economat, hores extres, dietes, jubilació, invalidesa i accident. També hi ha acords que les centrals sindicals qualifiquen de satisfactoris quant a les condicions de treball i a l'acció sindical a l'empresa.

El conveni de la Construcció de Barcelona i comarques ens està resultant més llarg que la cançó de l'enfadós. Fa quatre mesos que es van iniciar les negociacions i, malgrat que cada setmana sembla que ja s'acaba, la veritat és que quan escrivim aquestes ratlles encara no es pot dir que estigui al sac i ben lligat. Una vegada més, tot fa pensar que la signatura definitiva no s'allargarà més enllà de pocs dies. El redactat definitiu del conveni ja està fet i només falta que la comissió paritària encarregada de la confecció de les taules de rendiment acabi la seva feina. Tot indica que el conveni no comptarà amb el vist i plau d'UGT i d'USO, que ja s'han retirat

S'ha signat el conveni de transport de viatgers, després d'una difícil negociació.

de les darreres negociacions perquè no estan d'acord amb la globalitat del conveni.

Comissions Obreres creu que el conveni té aspectes positius i que sempre serà millor que el laude. Aquesta és una postura que els treballadors han avalat a través d'assemblees de delegats i de múltiples assemblees de treballadors a nivell d'empresa. La postura de la CSUT ha estat de dubte en un primer moment, però, una vegada coneguda l'opinió dels treballadors, s'ha sumat a les posicions de CCOO. Malgrat la divisió que s'ha produït entre centrals sindicals, cal preveure que el conveni serà ben acollit per la gran majoria de treballadors.

Un altre conveni maratonà

és el del Tèxtil a nivell d'Espanya. Un conveni complex on es pretén arreglar tot el desgavell originat pel vertical. Durant aquests anys, el ram ha estat fraccionat en sis agrupacions, infinitat de categories i diferències territorials. Es tracta d'una obra de normalització no gens fàcil. El conveni s'ha dividit en tres blocs: un que fa referència a l'augment salarial de les sis agrupacions, un que estableix el salari mínim per a tot el ram i l'Estat, i un tercer que tractarà de renovar l'ordenança laboral i que no començarà a negociar-se fins al mes de setembre. Els dos primers blocs semblen arribar a la fi. El salari mínim per al peó quedarà fixat en 643 pessetes.

JOAN SANJUAN

Amnistia per uns mesos

Roca: de nou al carrer

Antoni Garcia Alguacil i Antoni Garcia Arquillo, que foren despatxats de la Roca cap a l'any 1967, van ser readmesos fa molt poc temps per sentència de la Magistratura de Treball en aplicació de l'amnistia laboral. L'empresa va recórrer al Tribunal Central de Treball i ara, al cap d'alguns mesos, els esmentats treballadors tornen a ser al carrer perquè el Tribunal Central ha revocat la sentència de Magistratura, al·legant que quan van ser despatxats no van presentar demanda per comiat.

Garcia Alguacil i Garcia Arquillo van ser detinguts el 67 per participar en una reunió de Comissions Obreres. Foren condemnats a tres mesos de presó i l'empresa els va despatxar. Les lleis de l'època permetien que es considerés l'estada a la presó com "absència injustificada a la feina". Els dos obrers, lògicament, no van presentar demanda perquè la tenien perduda per endavant.

Malament si el Tribunal Central de Treball aplica uns criteris tan estrets. L'aplicació de l'amnistia laboral ha d'anul·lar les injustícies de l'època franquista i no pas confirmar-les.

NOVETAT CONÈIXER CATALUNYA

Arquitectura i urbanisme durant la República

Oriol Bohigas

DOPESA

Possibe vaga de gasolineres

¿Vacances sense benzina?

Una possible vaga de gasolineres del 29 de juliol a l'1 d'agost, dates en què milers de cotxes es llançaran a les carreteres perquè molta gent haurà acabat o començarà les vacances, ha sensibilitzat extraordinàriament l'opinió pública. Una vaga que, si s'esdevé, donada l'època i per tractar-se d'un servei important, ocasionaria molèsties a milions de persones. Ens trobem davant d'un cas on l'estricta responsabilitat de les parts en joc —sindicats, patronal i Govern— s'imposa.

A tot Espanya hi ha 3.400 gasolineres privades i només 38 de controlades directament per Campsa. Un servei fonamental per al país quasi bé tot en mans d'empreses petites, mitjanes i, en molts casos familiars. El problema principal que aquestes empreses plantegen, a l'hora de la negociació del conveni, és que no poden augmentar els salaris si no els augmenten al mateix temps els marges comercials, que vénen imposats per Campsa.

Les gasolineres reben el producte a un preu fix i l'han de distribuir també a un preu establert. En realitat, no són empreses normals i corrents, sinó administradors a comissió que han aportat un capital al negoci. El benefici ve limitat pel marge comercial i per la quantitat venuda, dos factors sobre els quals la capaci-

la gasolinera és quasi bé nul·la. És evident que les puges de salaris provoquen automàticament una reducció dels marges comercials sense que puguin ser compensades per altres vies.

Davant d'aquesta situació, i deixant ben clar que els salaris s'han d'anar actualitzant d'acord amb el cost de la vida i el nivell general del país, es plantegen dues solucions. Una d'elles seria la nacionalització de les gasolineres, per passar a dependre de la Campsa. Una altra seria el control dels marges comercials amb la participació de Campsa, propietaris de gasolineres i centrals sindicals.

¿Quina és la situació concreta del conflicte que hi ha plantejat en aquest moment?

Confederació Nacional d'Estacions de Serveis, que aplega tots els propietaris de gasolineres, es nega a negociar el conveni a nivell d'Estat fins que Campsa no revisi els marges comercials. Davant de l'actitud tancada de la patronal, UGT i CCOO convoquen la vaga amb la suficient antelació perquè no agafi ningú de sorpresa. El govern denuncia la negativa de la patronal a negociar el conveni, ja que considera que els marges comercials són els més grans d'Europa, i amenaça amb apropiar-se de les gasolineres que es declarin en vaga els

dies assenyalats.

Davant l'amenaça del govern, la patronal modifica la seva posició inicial i declara que està disposada a fer un esforç econòmic per tal d'aturar la vaga. Tanmateix, dissabte dia 22 es firmava una altra vegada l'acta del trencament de les negociacions. UGT i CCOO ratificaven el seu propòsit de cridar a la vaga. Campsa anunciava la distribució d'una flota de camions amb assortidors en els punts estratègics afectats per la vaga.

JOAN SANJUAN

L'atur obrer, en un horitzó de tres, quatre o cinc anys, si es mantenen algunes de les situacions i tendències actuals, s'incrementarà. Això significa que el moviment obrer ha de tenir present i reconèixer aquesta perspectiva, donada la limitació que per al seu desenvolupament i iniciatives suposa l'atur i els seus efectes econòmics i socials. Els partits obrers i els sindicats han d'assumir amb realisme la perspectiva de l'atur, i saber donar iniciatives en l'ordre de la política i de l'organització d'aquesta part creixent, i qualitativament específica i important, de les classes populars.

El 14 per cent a Catalunya

Aturats: ja són un milió i mig

Per dues raons i vies la població activa que està en atur forçós s'ha anat incrementant i s'incrementarà en el futur: per efecte de la crisi econòmica sobre la població activa anteriorment ocupada, i perquè els nous contingents de població que haurien d'entrar al mercat de treball (joves i dones, principalment) no ho poden fer en aquests moments de crisi.

En els registres oficials, mensualment hi ha 45 mil nous desocupats; 1.500 diaris.

Aquestes dades, no són només estadísticament deficients en l'apreciació de la realitat, sinó que pràcticament només es remunera a la població activa que passa a estar desocupada, i exclou quasi tot l'increment de la població activa procedent dels 200.000/220.000 joves que anualment consideren acabat el seu període de formació en els distints cicles de l'ensenyament (l'abril del 78 hi havia una xifra acumulada de 74 mil persones aturades registrades sense ocupació anterior; mitjana mensual de quatre mil joves). Aquests registres són, d'altra banda, molt insuficients pel que fa a les dones que no treballen.

El reforç de l'exèrcit de re-

serva de treball ve i vindrà, a més, pel cantó de més difícil absorció, tant des del punt de vista productiu com assistencial. Des del primer punt de vista, els joves entren al mercat sense una experiència professional, i si bé en moments d'expansió això facilita l'absorció perquè el nivell de remuneracions inicials és inferior a la mitjana de remuneracions dels qui ja treballen, ara tot són reticències.

Prova d'això és l'allargament del nombre de mesos per trobar feina i la intensificació de l'atur juvenil en les cohorts de 20 a 24 anys, comparativament amb les més joves. Des del punt de vista assistencial, aquests treballadors potencials difícilment poden acollir-se a les actuals formes de subsidi.

En conjunt, i resumint, es pot dir —segons estudis que relacionen el creixement de l'economia i la població activa espanyoles— que, per tal que no existís atur el 1980, el Producte Industrial Brut hauria hagut de créixer anualment, des de 1975, al 6 per cent; si creixés en un 5 per cent, l'atur arribaria al 4 per cent de la població activa espanyola. El 1976, el PIB creixé un 2,1 per cent; el 1977 un 2,4 per cent; i la previsió

de l'OCDE per a Espanya és d'un 0,5 per cent per 1978. Per bé que és possible que per distintes circumstàncies arribi a créixer al 2 per cent el 1978, la situació no variarà substancialment.

Ara l'atur, segons xifres oficials (estimades, Institut Nacional d'Estadística, pel primer trimestre de 1978) és de 929 mil, o (registrades, Ministeri de Treball, per l'abril de 1978) de 772 mil. Donades les immenses i reconegudes limitacions dels mètodes d'estimar i registrar, hom situa, en canvi, el total d'aturats reals ben més enllà d'un milió i mig de persones.

personas sense feina té una distribució no homogènia dins el territori espanyol. Alguns sectors i zones en són més especialment afectats: la indústria bàsica, agricultura, zones latifundistes d'Andalusia, el calçat, etcètera, en serien exemples. A Catalunya, això també passa (tèxtil, Bages) però ací, i per l'estructura productiva del país (forta indústria transformadora), l'atur té una incidència amb menor concentració territorial o sectorial. Això significa que la capacitat d'organització i les intervencions puntuals són més difícils.

Vegem les següents dades:

Aturats estimats per l'INE a Catalunya, 1r. trim. 1978		
	Milers de persones	o/o sobre la població activa
Barcelona	110,9	6,49
Girona	5,0	2,59
Lleida	3,6	2,74
Tarragona	8,3	4,57
CATALUNYA	127,8	16,00
ESpanya	929,4	7,01

(El total d'aturats de Catalunya representa el 14 per cent de tot Espanya.)

L'ATUR A CATALUNYA

Aquesta massa tan gran de

Aquestes xifres que, com sabem, per tal d'apropar-les a la realitat s'han de multiplicar per 1,5 o per 2, es concentren sobretot en els sectors de construcció, tèxtil, comerç, química, fusta i transports.

La xifra, realista, que avançàvem a TREBALL número 530 (26 de maig), de 180.000 treballadors sense feina a Catalunya és ja prou significativa de la magnitud de l'atur.

Representa una població comparable a la total de Sabadell, o, si tenim en compte el conjunt de les famílies afectades i comptant tres persones per família —hipòtesi molt moderada i inferior a la mitjana familiar de l'Àrea Metropolitana de Barcelona—, representa un total de població afectada per l'atur de l'ordre de la suma de les poblacions de Badalona, Sabadell i Santa Coloma de Gramenet, o aproximadament el total de la població del Vallès Occidental.

El ram de la fusta és un dels que té més concentració d'atur, juntament amb construcció, tèxtil, (c) Ministeri de Cultura 2005

ENRIC CERDÀ

GGGGGGGGGG

grijalbo

LENIN
Gerard Walter

MARX
Franz Mehring

EL COMUNISMO DE BUJARIN
A. G. Löwy

EL MARXISMO ITALIANO DE LOS AÑOS 60
Badaloni Petruccioli

CHE GUEVARA
Andrew Sinclair

GRAMSCI
Jacques Texier

LA ACUMULACIÓN DEL CAPITAL
Rosa Luxemburg

LA FORMACIÓN DE LOS INTELLECTUALES
Antonio Gramsci

RECUERDOS SOBRE LENIN
Clara Zetkin

ACTUALIDAD DEL PENSAMIENTO POLÍTICO DE GRAMSCI
Instituto Antonio Gramsci

CRITICA

ESPAÑA, REPÚBLICA DE TRABAJADORES
Ilià Ehreburg

KARL MARX, COMO HOMBRE, PENSADOR Y REVOLUCIONARIO
Engels i altres

LA REPÚBLICA ESPAÑOLA Y LA GUERRA CIVIL
Gabriel Jackson

KARL MARX: SU VIDA Y SUS IDEAS
David McLellan

"EUROCOMUNISMO" Y ESTADO
Santiago Carrillo

HISTORIA DE ESPAÑA
Pierre Vilar

EL COMPROMISO HISTÓRICO
A. Gramsci i altres

CONTRA EL NOUCENTISME
Joan Fuster

MEMÒRIA PERSONAL
Antoni Tàpies

DEFETA I REDREÇAMENT DE CATALUNYA
Josep Benet

Demaneu informació i catàlegs a:

grijalbo comercial sa.

Deu i Mata, 98. Barcelona-29
Tel. 322 37 53 (5 línies)

GGGGGGGGGG

bre de municipis de Catalunya i tant per cent de la seva població sobre el total

Any	Població de Catalunya		Menys de 2.000 hab.		De 2.001 a 10.000 hab.		De 10.001 a 50.000 hab.		De 50.001 a 100.000 hab.		Més de 100.000 hab.		
	Núm. Municipis	% sobre el total	Núm. Municipis	% sobre el total	Núm. Municipis	% sobre el total	Núm. Municipis	% sobre el total	Núm. Municipis	% sobre el total	Núm. Municipis	% sobre el total	
1900	1.966	382	1.075	926	28,96	182	22,89	19	17,21	—	—	1	30,30
1920	2.344	719	1.070	898	29,98	162	20,98	30	19,23	—	—	1	29,93
1930	2.791	292	1.062	847	29,98	168	20,98	30	19,23	—	—	1	30,30
1940	2.890	974	1.064	882	29,98	168	20,98	30	19,23	—	—	1	30,30
1950	3.240	313	1.059	875	29,98	168	20,98	30	19,23	—	—	1	30,30
1960	3.925	779	1.059	851	29,98	168	20,98	30	19,23	—	—	1	30,30
1970	5.122	567	976	733	29,98	168	20,98	30	19,23	—	—	1	30,30
1975	5.709	257	942	688	29,98	168	20,98	30	19,23	—	—	1	30,30

Font: Angel Rodríguez i Ramon d'Alós-Moner: "Economia i territori en Catalunya", Banca Mas Sarda, 1978. Elaboració pròpia a partir del padró de 1975.

Set-cents ajuntaments de Catalunya no tenen més de 2.000 habitants

El minifundi municipal

● Amb una base econòmica endarrerida, els petits municipis pateixen grans problemes

Prop del 90 per cent dels municipis de Catalunya tenen menys de 5.000 habitants. Malgrat aquest nombre de pobles que aquesta xifra representa una mica més, apleguen un 22 per cent de la població catalana. Aquestes dades són semblants pel que fa a Catalunya, on encara són possiblement més nombrosos, proporcionalment, els municipis de menys de 1.000 habitants.

Parlar avui de la crisi dels petits municipis —la immensa majoria dels nostres ajuntaments— és en bona mesura parlar de la "història" de la vida local catalana i, per extensió, espanyola. La diversa legislació que des de finals del segle XVIII ha configurat la vida municipal ha conduït en bona part, pel seu uniformisme i anquilosi, a fer d'aquests municipis entitats administratives ineficaces i plenes de problemes.

En aquest context, els municipis petits, els nostres pobles i ciutats, són part d'una tradició cultural, pertanyen a un patrimoni comú que, malgrat algunes excepcions, caldrà mantenir com a marc de vida col·lectiva i com a instruments d'expressió política més propers al conjunt de la població.

Però no és menys preocupant aquesta fragmentació municipal que crea una multitud de problemes quan es tracta de complir les tasques i funcions dels ajuntaments d'activitat municipal.

La base econòmica dels petits municipis és, en general, "endarrerida", amb una ramaderia, la ramaderia, la ramaderia i no pas una diversificació econòmica que els permeti desenvolupar una activitat comercial i industrial que els permeti mantenir una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El franquisme, que va desdoblant els petits nuclis de població i accelerant-ne la davallada econòmica, ha provocat migracions internes i externes que han reduït el nombre de població i accelerant-ne la davallada econòmica.

Els petits municipis no tenen els recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

En aquest context, els municipis petits, els nostres pobles i ciutats, són part d'una tradició cultural, pertanyen a un patrimoni comú que, malgrat algunes excepcions, caldrà mantenir com a marc de vida col·lectiva i com a instruments d'expressió política més propers al conjunt de la població.

Però no és menys preocupant aquesta fragmentació municipal que crea una multitud de problemes quan es tracta de complir les tasques i funcions dels ajuntaments d'activitat municipal.

La base econòmica dels petits municipis és, en general, "endarrerida", amb una ramaderia, la ramaderia, la ramaderia i no pas una diversificació econòmica que els permeti desenvolupar una activitat comercial i industrial que els permeti mantenir una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El franquisme, que va desdoblant els petits nuclis de població i accelerant-ne la davallada econòmica, ha provocat migracions internes i externes que han reduït el nombre de població i accelerant-ne la davallada econòmica.

Els petits municipis no tenen els recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

En aquest context, els municipis petits, els nostres pobles i ciutats, són part d'una tradició cultural, pertanyen a un patrimoni comú que, malgrat algunes excepcions, caldrà mantenir com a marc de vida col·lectiva i com a instruments d'expressió política més propers al conjunt de la població.

Però no és menys preocupant aquesta fragmentació municipal que crea una multitud de problemes quan es tracta de complir les tasques i funcions dels ajuntaments d'activitat municipal.

La base econòmica dels petits municipis és, en general, "endarrerida", amb una ramaderia, la ramaderia, la ramaderia i no pas una diversificació econòmica que els permeti desenvolupar una activitat comercial i industrial que els permeti mantenir una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El franquisme, que va desdoblant els petits nuclis de població i accelerant-ne la davallada econòmica, ha provocat migracions internes i externes que han reduït el nombre de població i accelerant-ne la davallada econòmica.

Els petits municipis no tenen els recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

En aquest context, els municipis petits, els nostres pobles i ciutats, són part d'una tradició cultural, pertanyen a un patrimoni comú que, malgrat algunes excepcions, caldrà mantenir com a marc de vida col·lectiva i com a instruments d'expressió política més propers al conjunt de la població.

Però no és menys preocupant aquesta fragmentació municipal que crea una multitud de problemes quan es tracta de complir les tasques i funcions dels ajuntaments d'activitat municipal.

La base econòmica dels petits municipis és, en general, "endarrerida", amb una ramaderia, la ramaderia, la ramaderia i no pas una diversificació econòmica que els permeti desenvolupar una activitat comercial i industrial que els permeti mantenir una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El franquisme, que va desdoblant els petits nuclis de població i accelerant-ne la davallada econòmica, ha provocat migracions internes i externes que han reduït el nombre de població i accelerant-ne la davallada econòmica.

Els petits municipis no tenen els recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

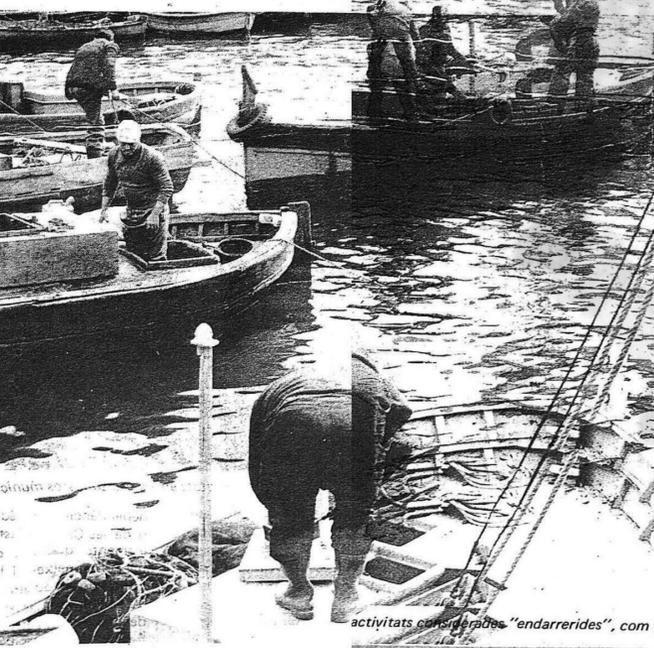
En aquest context, els municipis petits, els nostres pobles i ciutats, són part d'una tradició cultural, pertanyen a un patrimoni comú que, malgrat algunes excepcions, caldrà mantenir com a marc de vida col·lectiva i com a instruments d'expressió política més propers al conjunt de la població.

Però no és menys preocupant aquesta fragmentació municipal que crea una multitud de problemes quan es tracta de complir les tasques i funcions dels ajuntaments d'activitat municipal.

La base econòmica dels petits municipis és, en general, "endarrerida", amb una ramaderia, la ramaderia, la ramaderia i no pas una diversificació econòmica que els permeti desenvolupar una activitat comercial i industrial que els permeti mantenir una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El franquisme, que va desdoblant els petits nuclis de població i accelerant-ne la davallada econòmica, ha provocat migracions internes i externes que han reduït el nombre de població i accelerant-ne la davallada econòmica.

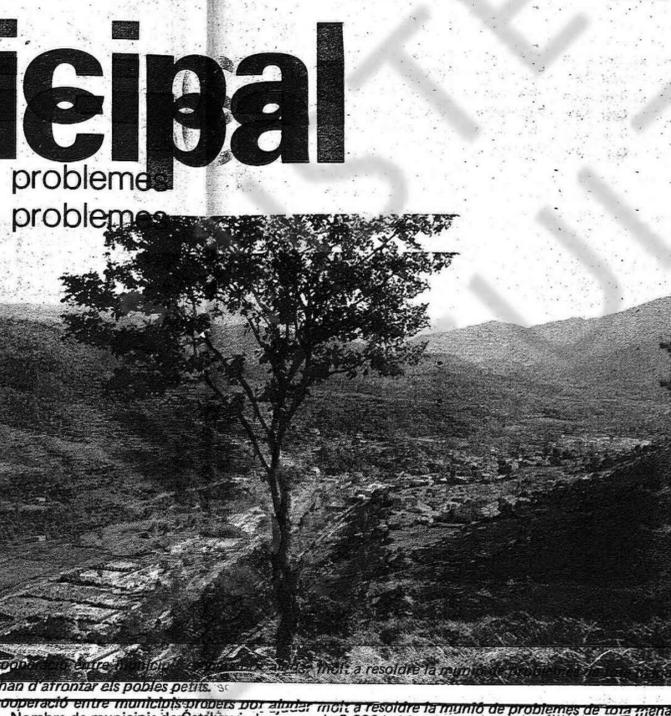
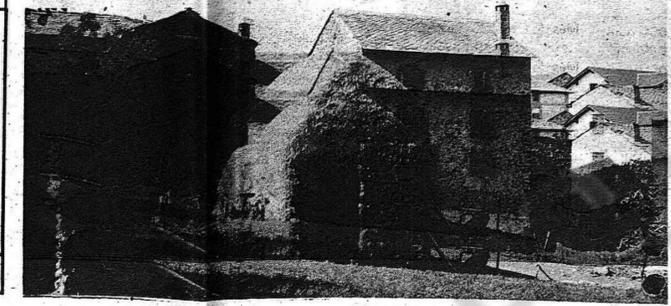
Els petits municipis no tenen els recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

L'economia dels municipis petits es fonamenta en activitats considerades "endarrerides", com la pesca, l'agricultura i la ramaderia.

Les comunicacions: un dels problemes greus dels pobles petits (Fotos d'arxiu)

La cooperació entre municipis petits per a trobar solucions a la resolució de la unitat de població de menys de 2.000 habitants i tant per cent sobre el total

Any	De menys de 100 hab.	De 100 a 500 hab.	De 501 a 1.000 hab.	De 1.001 a 2.000 hab.
1950	9	360	291	215
1960	18	388	274	230
1970	39	388	293	245
1975	33	323	294	188
1975	34	329	223	147

Font: Angel Rodríguez i Ramon d'Alós-Moner: "Economia i territori en Catalunya", Banca Mas Sarda, 1978. Elaboració pròpia a partir del padró de 1975.

Desequilibri entre ingressos reals i previstos, entre despeses i necessitats

Pressupostos municipals: què fer?

El desequilibri entre ingressos reals i previstos, entre despeses i necessitats, és un problema que afecta a tots els municipis, però especialment als petits. Aquesta situació obliga a prendre mesures per a equilibrar el pressupost i garantir el desenvolupament dels serveis públics.

El problema rau en la manca de recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El franquisme, que va desdoblant els petits nuclis de població i accelerant-ne la davallada econòmica, ha provocat migracions internes i externes que han reduït el nombre de població i accelerant-ne la davallada econòmica.

Els petits municipis no tenen els recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

A les petites ciutats i els pobles

Entesa Municipal

L'Entesa Municipal és una iniciativa que busca el nivell de tot Catalunya entre les forces que han treballat per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El franquisme, que va desdoblant els petits nuclis de població i accelerant-ne la davallada econòmica, ha provocat migracions internes i externes que han reduït el nombre de població i accelerant-ne la davallada econòmica.

Els petits municipis no tenen els recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El franquisme, que va desdoblant els petits nuclis de població i accelerant-ne la davallada econòmica, ha provocat migracions internes i externes que han reduït el nombre de població i accelerant-ne la davallada econòmica.

Els petits municipis no tenen els recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

Desequilibri entre ingressos reals i previstos, entre despeses i necessitats

Pressupostos municipals: què fer?

El desequilibri entre ingressos reals i previstos, entre despeses i necessitats, és un problema que afecta a tots els municipis, però especialment als petits. Aquesta situació obliga a prendre mesures per a equilibrar el pressupost i garantir el desenvolupament dels serveis públics.

El problema rau en la manca de recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El franquisme, que va desdoblant els petits nuclis de població i accelerant-ne la davallada econòmica, ha provocat migracions internes i externes que han reduït el nombre de població i accelerant-ne la davallada econòmica.

Els petits municipis no tenen els recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El desequilibri entre ingressos reals i previstos, entre despeses i necessitats, és un problema que afecta a tots els municipis, però especialment als petits. Aquesta situació obliga a prendre mesures per a equilibrar el pressupost i garantir el desenvolupament dels serveis públics.

El problema rau en la manca de recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

El franquisme, que va desdoblant els petits nuclis de població i accelerant-ne la davallada econòmica, ha provocat migracions internes i externes que han reduït el nombre de població i accelerant-ne la davallada econòmica.

Els petits municipis no tenen els recursos humans i materials necessaris per a desenvolupar una vida econòmica normal i desenvolupar una activitat cultural i social que els permeti desenvolupar una vida social normal.

Josep Maria Torres, president de la FAPAC

Pares d'alumnes: millorar l'escola

La Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de Catalunya (FAPAC), amb seu a Barcelona, convençuda que la qüestió educativa és una de les qüestions centrals en el procés de transformació democràtica de la nostra societat, té setanta-quatre associacions adherides de quinze comarques i dotze barris de Barcelona. El 55 per cent d'aquestes associacions pertany a escoles estatals i la resta a escoles privades. Altres cent quaranta-cinc associacions han manifestat interès per la Federació. TREBALL ha parlat amb el president de la FAPAC, Josep Maria Torres, sobre la natura i els modes d'intervenció de la Federació.

—¿Què és la FAPAC?

—Potser és important veure l'origen de la Federació. En situem el punt de partida l'any 72, sobretot arran de les primeres mobilitzacions dels ensenyants sobre la Llei General d'Educació del 70 i sobre la gratuïtat de l'ensenyament. En aquells moments, els pares començaren a sortir al carrer amb els seus fills per demanar la gratuïtat. Es recolliren firmes a Barcelona i comarques dels voltants a favor de la gratuïtat, s'impulsà de manera considerable la creació d'associacions de pares en els centres escolars i s'establí un inici de coordinació entre les barriades de Barcelona i entre algunes comarques. Tot això va quedar somort fins que no es produí un cert conflicte en l'ensenyament. Amb l'experiència del 72, sorgí la idea de fundar la Federació i s'hi començà a treballar. Primer es treballà a Barcelona, però vers el 75 quan la reivindicació de la societat catalana es féu molt més palesa— es decidí d'impulsar una Federació de tot el Principat. Segons el nostre entendre, l'origen de la FAPAC és força espontani. Durant aquesta anys, la Federació ha treballat sobretot perquè sorgissin associacions de pares on no n'hi havia, es desenvolupessin activitats a cada centre escolar i es començés a fer sentir la veu dels pares en les responsabilitats de l'ensenyament.

—La Llei General d'Educació preveu que es creïn associacions de pares d'acord amb una llei que caldrà desenvolupar. ¿Existeix aquesta llei d'associacions de pares? Si no existeix, ¿a quina legislació s'acullen les associacions de pares?

—La llei d'associacions de pares no existeix. En determinats moments, alguns directors de centre van pensar que l'associació podia ser-los un element a favor i van intentar muntar "la pròpia associació". La incidència democràtica ha fet saltar arreu aquesta mena d'associacions. Avui les associacions s'acullen bàsicament a la Llei d'Associacions del 74 i s'han de legalitzar a través del Govern Civil.

—¿Quina és la incidència del moviment de pares en l'escola estatal?

—La Federació recull associacions de pares tant de l'escola estatal com de l'escola

compte que hi ha famílies que opten voluntàriament per una escola privada. A Catalunya, el 60 per cent dels nens va a l'escola privada, i el 30 per cent de les places de l'escola privada és en mans de l'Església. Més que no pas incidir específicament en l'escola estatal, la FAPAC vol millorar l'escolarització en general.

—¿La FAPAC vol influir en la gestió democràtica de l'ensenyament, sobretot pel que fa a la programació, continguts de l'ensenyament, orientacions pedagògiques?

—És difícil, però en té la voluntat irrenunciable. Abans,

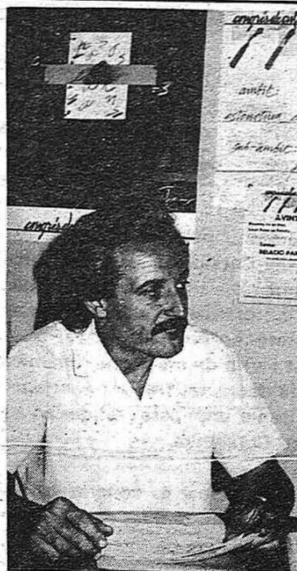
els alumnes amb pares actius a les associacions.

—És fàcil la col·laboració de les associacions amb els mestres?

—En general, els mestres no accepten gaire les associacions de pares. En general, el pare encara és vist com un intrús quan vol entrar a l'escola. La Federació té relacions amb totes les associacions de mestres i considera que el moviment de pares i el moviment de mestres han de trobar una coincidència, perquè és impossible que l'escola funcioni si aquests moviments no marxen d'acord.

—¿El rebuig dels ensenyants respecte a les associacions és degut que tenen por d'una fiscalització?

—Els mestres tenen por que els pares vagin més enllà de la pedagogia i els pares són reticents respecte als mestres perquè es pregunten fins a quin punt compleixen com a professionals de l'ensenyament. La Federació considera que aquestes reticències només es

Josep Maria Torres, president de la FAPAC, una vasta organització de pares d'alumnes (Fotos Jordi Morera)

poden superar treballant dintre de l'escola.

—¿Quina és la presència dels partits d'esquerra en les associacions de pares?

—Hi ha una certa tendència al predomini dels partits guanyadors en les eleccions del 15 de juny. Em sembla una situació bastant lògica en un moviment de base. És difícil, però, de dir si els partits tenen en les associacions veritables militants o purament simpatitzants.

AGUSTÍ FORNER

La FAPAC té la voluntat d'influir en la gestió democràtica de l'ensenyament.

però, li sembla necessari establir unes premisses. Primer de tot, cal aconseguir que hi hagi llibertat associativa per als pares i, evidentment, que hi hagi llibertat sindical per als mestres. Actualment, les direccions d'alguns centres s'oposen que es constitueixin lliurement associacions de pares. Si les associacions arriben a constituir-se, topen amb greus impediments per a desenvolupar la seva activitat en els centres. No cal ni parlar de les dificultats quan es vol entrar en el control dels recursos econòmics de l'escola.

—Quant al control dels recursos, ¿hi ha més barreres a l'escola estatal o a la privada?

—Els recursos són diferents. A l'escola privada, els pares, aplicant la normativa vigent, pretenen controlar els diners de la subvenció estatal. El patronat no hi està d'acord i ha reaccio-

La FAPAC

La Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de Catalunya (FAPAC) vol facilitar la presència i el treball de totes les associacions de pares que creuen imprescindible renovar profundament, en sentit democràtic, el sistema educatiu de Catalunya.

Segons una declaració de la Comissió Gestora de la FAPAC, la democratització de les estructures institucionals de l'ensenyament a Catalunya ha de ser la condició per a aconseguir a favor de les noves generacions un procés de formació integral que faci ciutadans de ple dret d'una societat que es vol lliure, plural i democràtica; formi en l'exercici ple i conscient de la llibertat individual; eduqui en el respecte a les opcions lliures dels altres en tots els terrenys de la vida col·lectiva; faciliti els mitjans per a aprofundir les opcions individuals i eviti d'usar l'aparell escolar per imposar el predomini d'adoctrinaments ideològics de qualsevol tipus; garanteixi una formació tècnica i científica de qualitat; fomenti el desenvolupament de les potencialitats manuals, intel·lectuals, artístiques, etcètera, de cadascun dels membres de la societat.

Aquests objectius tenen, naturalment, un suport d'idees molt llarg. La FAPAC considera que la renovació de l'ensenyament només és possible si es disposa d'un marc que garanteixi la plena sobirania de Catalunya en la definició i l'aplicació de la pròpia política educativa. Això vol dir recuperar plenament la Generalitat i el Parlament de Catalunya. Obtinguda la recuperació, caldria crear sistemes de participació per als òrgans municipals i comarcals i per a les forces socials interessades en el procés educatiu.

Cal també, segons la FAPAC, modificar el model escolar democratitzant i desburocratitzant l'escola estatal. Quant a les escoles privades realment útils com a servei públic, la FAPAC propugna un major control social sobre els cabals que l'Estat els adjudiqui per a funcionar. És necessari, diu la Federació, instaurar formes de gestió democràtica que haurien de ser idèntiques en els centres estatals i privats. Igualment, s'hauria de facilitar la reconversió dels centres privats que desitgin incorporar-se en el sistema escolar públic. La FAPAC és contrària a l'ensenyament lucratiu i en propugna la liquidació immediata.

Resoldre els problemes educatius, diu la FAPAC, vol dir solucionar els problemes dels ensenyants dignificant-ne professionalment i socialment la tasca; vol dir reconèixer als pares el dret d'organitzar-se amb total independència dels partits, de l'administració pública, de les autoritats acadèmiques, de les organitzacions sindicals i d'altres institucions socials; vol dir considerar el centre escolar com a institució al servei de la població i, per tant, com a lloc utilitzable pels pares i la població en general; vol dir catalanitzar el sistema i la vida escolar catalana per tal que es consolidi una societat perfectament articulada en la qual ningú no es trobi en inferioritat de condicions per raons lingüístiques o culturals.

Resoldre els problemes educatius vol dir reformar l'ensenyament. I reformar l'ensenyament significa, per la FAPAC, aconseguir un sistema escolar veritablement gratuït, renovar profundament les concepcions pedagògiques vigents, promoure la participació d'ensenyants, alumnes i pares, programar la mateixa reforma en les institucions d'autogovern de Catalunya, impedir que la reforma quedi en mans dels privats i augmentar considerablement els recursos econòmics per a l'ensenyament, sotmetent-los a un control realment democràtic.

Arrendaments urbans

El govern prepara una nova llei

Sembla que a Madrid estan engendrant un projecte de llei d'arrendaments urbans (LAU) que, liberalitzant el mercat de l'estatge, permetria augmentar de manera considerable els lloguers, reduiria les garanties de contracte del llogater i, fins i tot, posaria en perill el nivell d'ocupació dels porters. Bé, no s'hi pot estar d'acord!

Certament, cal intentar de defensar els interessos dels llogaters. Alhora, però, cal no oblidar que una bona part dels propietaris de cases llogades són famílies sense altra riquesa que el treball de les pròpies mans. En aquest cas, no es tracta d'especuladors. Pretendre que els lloguers es determinin exclusivament de manera proporcional a les entrades dels llogaters significa, en molts casos, perjudicar econòmicament el petit, el mínim, propietari.

Suposem que un deu per cent del sou d'un treballador sigui un lloguer degudament proporcionat al nivell de guany. Si comptem que el sou mitjà d'un treballador és de 30.000 pessetes, els lloguers dels treballadors no haurien de superar, com a màxim, les 3.000 pessetes mensuals. Evidentment, per al petit propietari —que ha de pagar impostos, despeses de manteniment, administradors, etc.— la xifra és irrisòria.

En la conjuntura actual, la millor llei consisteix probablement a pretendre una llei de "lloguer just" que fixi uns paràmetres objectius a partir dels quals determinar el mà-

paràmetres poden ser l'any de construcció de la casa, l'estat de conservació, el tipus de material i d'afegits de luxe, la superfície coberta, l'espai verd col·lectiu, l'alçària de l'estatge respecte al carrer, els serveis accessoris, el tipus de barri, etcètera.

Tots aquests elements haurien de ser coeficients amb els quals determinar el valor actual d'una determinada casa. La llei de "lloguer just" hauria d'establir quin percentatge del valor actual pot produir una casa durant un any. Coneguts el valor d'una casa i el percentatge de renda produïble, determinar el lloguer fóra qüestió de dividir per dotze.

La llei hauria de preveure un mecanisme per a augmentar/diminuir periòdicament els lloguers d'acord amb l'índex d'augment/diminució del cost de la vida. Els augments/diminucions dels lloguers no haurien de ser mai superiors/inferiors al percentatge mitjà d'augment/diminució dels sous en virtut de l'escala mòbil.

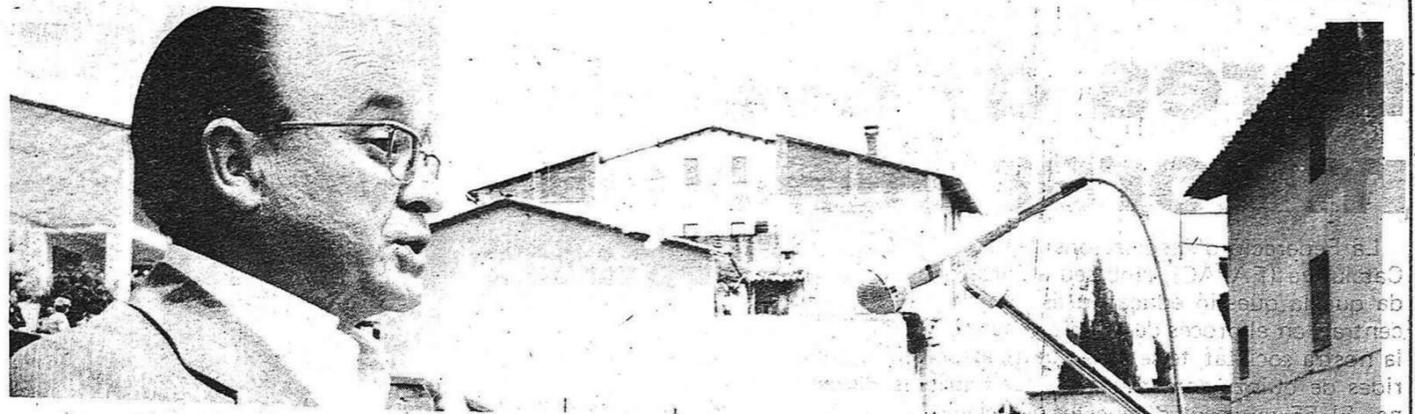
Una llei d'aquesta mena perpetuaria, sens dubte, la divisió de la població de les ciutats per àrees de renda. Però evitaria tota mena de discreció i d'abusos dels propietaris de cases. Tothom tindria la garantia que paga un lloguer pel valor real de la casa.

Fa poques setmanes que aquí mateix em van demanar d'escriure quatre ratlles sobre Miquel Martí i Pol, a causa d'un premi i un homenatge que havia rebut feia poc (llavors mateix). El pacient lector potser ho recorda. L'article en qüestió vaig centrar-lo en el fet que Miquel Martí i Pol fa trenta anys que es dedica a escriure i, per contra, ha viscut oblidat de gairebé tothom fins no fa gaire. Dic no fa gaire, perquè només fa quatre dies que s'ha iniciat la lenta recuperació de la seva figura oblidada.

Ara m'han demanat d'escriure sobre Vicent Andrés Estellés. I és curiós, perquè aquest poeta ha passat per un procés similar al de Miquel Martí i Pol. Per aquesta raó he titulat l'article *El fenomen de Vicent Andrés Estellés*, de la mateixa manera que vaig titular l'altre *El cas de Miquel Martí i Pol*.

A hores d'ara, vivim una lògica circumstància en què la trompeteria apocalíptica invoca la recuperació dels valors que han viscut —o han mort— soterrats durant aquests negríssims anys. En el camp de la poesia, això ha estat especialment espectacular en tres casos: el de Joan Brossa, el de Miquel Martí i Pol i el de Vicent Andrés Estellés. He escrit *espectacular* perquè, durant aquests anys, cap d'ells no havia pogut publicar gaire res. En canvi, del 70 ençà les publicacions de tots tres han estat francament copioses. I és que, a més a més, es dona la circumstància que Joan Brossa i Vicent Andrés Estellés són dos escriptors de gran doll, de gran quantitat d'obra (que, naturalment, anava amuntentant-se pels racons de casa, en carpetes).

Com que la figura de Vicent Andrés Estellés no és encara gaire coneguda popularment, en donaré algunes dades, succintes: Va néixer el 1924 a Burjassot, prop de València, en una família de forners. De primer va aprendre a fer de forner, amb el seu pare. Però quan va tenir l'oportunitat d'estudiar, va anar a Madrid a fer Periodisme. La seva formació en el camp de les lletres, no cal dir-ho, va ser autodidacta. Ja de bon principi, la carrera literària de Vicent Andrés Estellés va de bracet amb la de Joan Fuster. Amics i camarades, són els principals escriptors de la postguerra al País Valencià. Des de 1953, en què publica el seu primer llibre (recordem que Miquel Martí i Pol publica el seu primer llibre el 1954), fins a 1970, aproximadament, edita quatre llibres. De 1970 ençà n'ha publicats ja setze (si no em descompto), alguns dels quals francament voluminosos. Imagino que qualsevol lector de bona fe quedarà parat de trobar-se davant un poeta que és capaç de publicar setze llibres en vuit anys escassos. Ni que fos un volcà literari! Doncs per aquí va la cosa. Vicent Andrés Estellés, és

Vicent Andrés Estellés llegeix un poema en un homenatge a Miquel Martí i Pol. Dos poetes llargament oblidats (Foto Jordi Morera)

El darrer premi d'honor de les lletres catalanes

El fenomen de Vicent Andrés i Estellés

poc menys que un volcà literari: és un doll impenitent de versos. Una vegada vaig sentir-li dir que la seva gairebé maníaca abundància literària era, en el fons, una manera de suïcidar-se; és a dir, una manera d'oblidar, de prescindir de les terribles solituds a què es veu abocat el poeta en la seva circumstància. La confessió, qui dirà que no, és escruixidora i impressionant. Doncs bé, durant una colla d'anys, tota aquesta ingent quantitat de literatura ha hagut de quedar-se a casa seva, fent pila. Les raons d'aquest oblit vénen a ser les mateixes, si fa no fa, que veiem en parlar de Miquel Martí i Pol: el silenci a què obligava la "pau" del general, i l'actitud de no voler pujar a Barcelona a treballar-se el seu calaixet a la història de la literatura catalana. Aquesta actitud, en el cas de Vicent Andrés Estellés, és doblement heroica, perquè adoptar aquesta posició al costat d'una rotunda professió de catalanitat, és una cosa que a la noble ciutat de València no és perdonada. El búnquer-barraqueta desplega el seu aparell inquisitorial i anatematitza i fa la vida impossible a qui sigui (fins a un Papa Borja que resuscitès).

Igual que l'oblit de Miquel Martí i Pol es podia lamentar en funció de les seves possibilitats enormes de popularitat, el desconeixement de la poesia de Vicent Andrés es podria lamentar des d'aquesta perspectiva. Una gran part de la seva obra és idònia per circular popularment entre la gent. La prova és que, ara, amb retard, comença a funcionar en bo-

ca de cantants i en edicions repetides i nombroses. I és que així havia de ser per al poeta que s'ha dit:

*Assumiràs la veu d'un poble,
i serà la veu del teu poble,
i seràs, per a sempre, poble,
i patiràs, i esperaràs,
i aniràs sempre entre la pols,
et seguirà una polseguera.
I tindràs fam i tindràs set,
no podràs escriure els poemes
i callaràs tota la nit
mentre dormen les teues gent,
i tu sol estaràs despert,
i tu estaràs despert per tots.
No t'han parit per a dormir:
et pariren per a vetlar
en la llarga nit del teu poble.
Tu seràs la paraula viva,
la paraula viva i amarga.
Ja no existiran les paraules,
sinó l'home assumint la pena
del seu poble, i és un silenci.
Deixaràs de comptar les síl·labes,
de fer-te el nus de la corbata:
seràs un poble, caminant
entre una amarga polseguera,
vida amunt i nacions amunt,
una enaltida condició.*

I l'home que diu això no ho diu amb cap afany proselitista o pamfletari. No parla al poble des del púlpit, sinó des de l'entranya mateixa d'aquest poble. I al mateix poe-

ma hi afegeix:

*Potser et maten o potser
se'n riguen, potser et delaten,
tot això són banalitats.
Allò que val és la consciència
de no ser res si no s'és poble.*

En començar a lamentar el defasament temporal de la popularitat de Vicent Andrés, he escrit que una part de la seva obra és idònia per esdevenir popular. Però hi ha una bona part de l'obra de Vicent Andrés que s'enfila a esferes culturals molt més en direccions molt diverses. Especialment en la revitalització —fecundada per la seva modernitat— dels clàssics llatins i catalans.

Emergent d'aquesta considerable mantyança de literatura, hi ha dos temes principals en la poesia d'Andrés: Amor i Mort (això em fa pensar en aquell vers de Vinyoli: "Andrés ubi somni val Amor i Mort"). Vull remarcar, arribats aquí, que Vicent Andrés és el gran poeta d'Eros en la literatura catalana actual.

Com que l'espai periodístic en València, la ploma de mans i peus, deixava de obrir bo i dient que tot aquest impenitent esforç literari ha estat reconegut amb la recent concessió del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes a aquest català de València. Deixeu-me acabar aquest article igual que fa tres Angèl Maria!

MIQUEL DESCLOT

Libres

London: la memòria d'un brigadista

El llibre que Artur London acaba de publicar, *Se levantaron antes del alba*, arriba a bon moment. Perquè molts coneixen London pel seu llibre *La confesión*, increïble i coratjós testimoni sobre els mecanismes dels processos estalinistes a les democràcies populars, i podrien tenir una visió una mica unilateral d'un home que ha viscut sempre al servei de l'ideal socialista i que està satisfet, com ens diu al pròleg, de la seva vida, malgrat tot el que ha passat.

Si el llibre és important, pel testimoni que representa sobre la guerra civil, per la reivindicació del paper dels brigadistes (que van escriure una pàgina emocionant de la solidaritat humana), per la denúncia documentada de la responsabilitat del feixisme internacional en la tragèdia espanyola, més important és el pròleg, escrit especialment per a la nova edició de *Se levantaron antes del alba*. En aquest pròleg, iniciat en el marc de la diada de Sant Jordi de 1977, com qui diu a les Rambles, on London volgué

l'esperança per única arma. Se n'ha de tenir, per viure com ha viscut London.

Però hi ha un altre aspecte important, al llibre. London ens diu que, vint anys després de la primera redacció —tot refent-se de la malaltia de tantes presons, malaltia que ara ja sempre l'acompanyarà—, ha canviat algunes coses: "el món ha canviat, el moviment comunista ha canviat i jo, com tothom, també". En la present edició, London ha rectificat alguns judicis de valor massa precipitats, massa intransigents, i que, com ell mateix explica en una altra part del pròleg, formen part del passiu del moviment comunista, de l'època estalinista, de les acusacions contra el POUM, i altres coses. London ha modificat alguns punts, perquè l'experiència l'ha fet canviar i així ho reconeix i ens ho diu.

Artur London: Tota la seva vida lluitant contra l'opressió i la injustícia. (Foto Jordi Morera)

ba a l'hora. La lluita dels brigadistes és una pàgina emocionant, patrimoni de tots els pobles. Cal tenir-ho present.

L'última novel·la de Josep Albanell

400

Josep Albanell

VENTADA DE MORTS

Habitants de la nit

BOPIESA

Després de "Los cachorros del fascismo"

Vidal Sales: "Que no mori la memòria"

El feixisme no és una de les set plagues d'Egipte que, com tothom sap, van caure del cel. Els moviments nazi-feixistes que nasqueren a l'Europa dels anys 20 a l'escalf del Pacte de Versalles eren quelcom de més seriós i... perillós. Per tractar d'analitzar els moviments autoritaris, doncs, no es pot només condemnar-los. Es tracta també de veure quines eren i són les condicions polítiques, socials i culturals amb les quals el feixisme —el falangisme a Espanya— es mou millor. Josep Antoni Vidal Sales, militant del PSUC de primera hora, ha intentat analitzar el fenomen situant-lo a Espanya i des d'un punt de vista de les relacions socials i culturals. Això és "Los cachorros del fascismo", un llibre entre la novel·la i la història.

—El llibre té un origen interessant. Als 18 anys, a la més immediata postguerra, vaig conèixer a Madrid Altamirano, que era el prototipus de militant nacional-sindicalista. Altamirano, és clar, és un pseudònim. Al cap de més de trenta anys, va caure a les meves mans el seu diari particular. La seva vídua m'autoritza a escriure alguna cosa sobre la seva vida, que abraça un període estelar de la història d'Espanya, des d'Albiñana, amb les seves "Legiones de España" fins a José Antonio, Onésimo Redondo i Fernández Cuesta, aquest com la persona que estrangularia el que era la Falange en allò que el "Caudillo" volia: un moviment més o menys corporativista, que és el que hem patit durant quaranta anys.

Així, doncs, el llibre no és ni una declaració de la Kominintern (aquelles que afirmaven que el feixisme era conseqüència lògica i natural de la democràcia) ni un llibre de Nicòs Poulantzias.

—El meu interès per estudiar el feixisme és entre vivencial i polític. Considero que mantenir desperta la memòria històrica del nostre poble és molt important en aquests moments.

—Anem, doncs, a refrescar la memòria. ¿Quin va ser el primer moviment feixista espanyol pur?

—"Los legionarios de España" del doctor valencià Albiñana, que es va inspirar en les esquadrades del Fascio italianes i que després va fundar el "Partido Nacional-socialista Español". Albiñana va ser l'iniciador, encara que després les seves idees desaparegueren. L'autèntic teòric va ser Ernesto Giménez Caballero, que va ser l'importador del feixisme mussolinià traduït a la ibèrica. Giménez Caballero va anar en moltes ocasions a Roma i es va documentar àmpliament sobre el règim d'Itàlia. Després, ja va venir la fundació de Falange l'any 33.

—És evident que FE de las JONS era la traducció a la ibèrica —com dius tu— dels moviments nazi-feixistes. Però pel que fa a Franco, ¿era feixista o utilitzà el feixisme per pujar al poder? ¿Quina és la teva opinió?

—Per mi, Franco era fonamentalment arrivista. Després, quan va haver de definir-se, no va tenir el més petit inconvenient a mentalitzar-se en tot el procés autoritari europeu. Ara bé, aquesta definició política va anar evolucio-

nant fidelment condicionada a la seva capacitat mimètica. En altres paraules, a mesura que les tropes de l'Eix estaven en retirada, Franco acabaria abandonant els postulats més espectaculars del feixisme fins a convertir-lo en un "movimientisme". Parafra-sejant una famosa expressió de Fernández Cuesta que deia "Ni besties ni Deus: homes", nosaltres podríem dir "Ni falangistes ni feixistes: movimientistes".

—Davant els canvis de jaqueta internacional que practicava el dictador, ¿representava Hedilla el falangisme pur?

—Efectivament els representants alemanys i italians defensaven totalment la Falange d'Hedilla. Hi veien l'autèntic creador d'un règim nazi a l'espanyola, malgrat que Hedilla afirmava que odiava el nacional-socialisme. De tota manera, segons les peculiaritats del temperament espanyol, Hedilla era el nazisme espanyol.

Una de les característiques claus dels feixismes ha estat l'atracció de certs sectors de la joventut i de la població no integrada a la societat. Aquest fenomen ha estat possible, en gran part, per la mística que envolta qualsevol actuació d'aquests partits: els vestits militars, l'obediència cega a les ordres, els cants "revolucionaris" (?), el respecte i la infalibilitat dels caps (ja siguin Caudillos, Ducs o Führers), el culte a la violència, a les frases ressonants que no diuen res...

—Tu vas conèixer a fons el teu protagonista anònim, Altamirano, que no és més que un representant de la joventut falangista i autoritària. ¿Com els definiries, aquests militants feixistes?

—Com a fonamentalment agressius. Peguen primer i pregunten després. Els morts no parlen. O sigui, són idees fixes, són frases fetes que formen el credo de qualsevol feixista en voga.

—¿I el prototipus de família feixista?

—Generalment, el militant procedeix d'una família tradicional, no cal dir que molt reaccionària, molt religiosa, però amb un concepte de la religió completament desfasat, i que se sent orgullós de les "heroicitats" del fill militant. La idea de pàtria i la seva salvació incideix molt en tots aquests conceptes. Més que idea de pàtria és un patriotisme eixelebrat.

ALBERT PREŠAS
Fotos: Jordi Morera

treball recomana

CINEMA

"2001 Una odisea del espacio" de Stanley Kubrick. Cines: Aribau, Palacio Balañá, Río (Barcelona).— La immensa majoria de les crítiques i ressenyes que han parlat del "2001" s'han referit a l'ambigüitat que representava l'aparició, en els moments fonamentals del film, de la famosa "pedra negra", a la qual s'ha volgut donar un significat teàstic. Nosaltres creiem que una segona visió pot aclarir aquest aspecte ja que —l'ateisme de Kubrick ha resultat evident en la resta de la seva obra— en la idea original del guió —tal com es pot veure en la novel·la de Clarke: "El centinela"— es tracta d'un enginyer transmissor-receptor d'ones electromagnètiques per controlar i vigilar l'evolució de l'espècie humana. Bona ocasió, doncs, per recomanar la revisió d'aquest film que s'ha convertit "motu proprio" en una de les obres mestres del cinema.

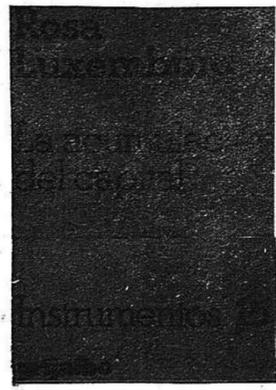
RECITALS

"Coral Romput", de Vicent Andrés Estellés, per Ovidi Montllor. Al Saló del Tinell, Barcelona.— Fins al dissabte que ve, dia 29, teniu temps de gaudir de l'excel·lent interpretació que l'Ovidi fa del poema d'Andrés Estellés. Preu únic, 150 pessetes. Cada dia a les 10,30 de la nit.

LLIBRES

"La acumulación del capi-

tal", Rosa Luxemburg (Editorial Grijalbo).— "La acumulación del capital" és una obra clau dins la producció de l'anàlisi econòmic marxista, considerada com la investigació més important, dins la matèria, després de "El Capital", al qual Rosa Luxemburg aporta elements polèmics.

DISCOS

"The man machine" (Kraftwerk) (Discos Capitol).— El rock alemany va aconseguir fins i tot crear escola. Una escola simfonística que trobà en "Tangerine Dream" la seva màxima expressió. El grup "Kraftwerk" segueix aquells passos si bé el seu és un rock menys complicat, més lineal. A "The man machine" s'aconsegueix millorar el primer disc ("Transeurop Express") i definir ja perfectament un estil propi basat en una definició de la composició sobre dibuixos de melodia molt senzilla i suport rítmic molt marcat, gairebé com de marxa.

El grup Kraftwerk

La paraula, una eina de comunicació

Deslliurança de Ricard Creus

Ricard Creus tenia vuit anys quan va començar la guerra civil i tot el que recorda d'aquell juliol ençà, tot el que *no va viure* després, ho hagué d'amagar i callar sense saber si un dia podria cridar-ho des del terrat i a la llum del dia, entre els vels amorosament teixits i estesos per l'Esther Boix. La publicació dels *36 poemes a partir del 36* (Laià) era una necessitat d'aquell infant de la guerra i de tota la seva generació, una generació d'arrel popular, més vital i més sacrificada que la de *Años de penitencia*, admirable llibre del Carles Barral.

Calia deslliurar-se de tot allò, no sols de la por, de la gana i dels paranys corruptors sinó també dels instants enlluernadors generats per la gran esperança col·lectiva, quan els pares de Ricard Creus "em van fer sense adonar-se'n / perquè eren joves, s'estimaven i jugaven sense fer / trampa / perquè pensaven que obrien un nou temps".

He dit: "deslliurar-se" també d'allò perquè, amb els anys, s'anà mitificant fins a fer-ne punt de referència, exemple ideal que, en realitat, ja no ho és a l'hora de projectar l'avui en les noves coordenades.

d'un "nou temps" no ha estat un privilegi per a l'infant de la guerra. Tanmateix, aquesta circumstància personal i històrica alhora, el protegí, en certa manera, contra les urpades de l'escepticisme en el seu grau més corrossiu, no en el positiu. Cada imatge del daltabaix quedaria en el record tendre i, amb els anys, s'anirien enfosquint, adquirint el lleu daurat sèpia de les fotografies entranyables. Abans que les fotos s'esberlesin com branques de cep massa eixutes, esdevingueren trenta sis versos en els quals, guerra i post-guerra es confonen en una experiència personal i col·lectiva que calia explicar lliurement. Així, gràcies a uns moments de trànsit

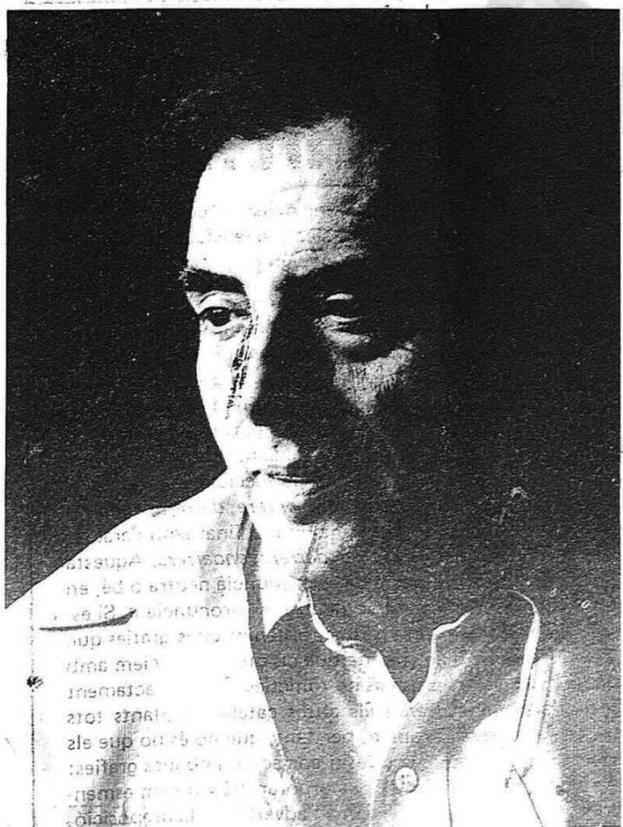
ésser democràcia, no s'han malmet els records en inútil nostàlgia. En aquest cas, escriure —com diu Cortàzar— "és una manera d'actuar" i no deslliurar-se únicament d'una llosa.

Els "36 poemes" tenen la claror més clara perquè es projecten sobre un fons històric que irradia llum d'albada i no de capvespre. L'autor potser s'ha sentit —sempre és difícil saber què sent l'autor— alliberat de la desmobilitzadora, desmoralitzadora, corruptora presència d'aquell que va guanyar la guerra i "no era el meu pare". Si el pare de Ricard Creus hagués guanyat la guerra no s'haguessin escrit els "36 poemes", és clar.

La transició a la democràcia, per incerta que sigui, haurà servit si més no perquè un poeta infant de la guerra hagi deixat de "cultivar llavor a boca tancada" per "desfer-me en versos / i ona a ona / avançar cap al meu poble". I encara hi ha gent que diu que no ha canviat res.

cas, no és resultat d'una teràpia mijançant l'exercici literari, recurs de tants. És una deslliurança que ultrapassa els neguits soterrats, puix que es produeix gràcies a un esforç col·lectiu, d'un cúmul d'esforços concentrats en el rebuig del feixisme. I el feixisme no ens engolí.

Ricard Creus és un poeta que no busca la paraula per la seva bellesa i encís sinó com una eina que li permet comunicar sentiments no sempre íntims. Això no vol dir que hagi negligit la forma. En el seu llibre anterior, *Cendra amb foc* combinà esplèndidament forma i contingut, especialment en l'*Epíleg de l'any madur*, bellíssim calendari que m'agradaria veure il·lustrat. Però les motivacions eren altres. Els *36 poemes a partir del 36*, publicats després, potser foren escrits abans. Si en salutem l'aparició és perquè és resultat d'uns canvis que ens afecten a tots i, en el camp de la cultura catalana, em sembla que no es valoren suficientment.

"El meu interès per estudiar el feixisme és entre vivencial i polític". Vidal Sales analitza el fenomen feixista, situant-lo en el context de "Los cachorros del fascismo" (Fotos

"España, una, grande y libre"

Còmics: una crònica política del postfranquisme

Des d'aquestes mateixes pàgines s'ha parlat ja alguna vegada de la importància que el còmic té des d'un punt de vista sociològic. El problema rau, com també ja s'ha dit, en el fet que a causa d'unes estructures industrials arcaiques i retrògrades, el missatge que el còmic ha vingut vehiculant fins ara ha estat un missatge més aviat conservador, quan no obertament reaccionari. Contra aquesta manera d'entendre i de fer còmics han lluitat —aquí i fora del nostre país— alguns, molts pocs, autors. Carlos Giménez, de qui fa poc parlava en aquest mateix periòdic Víctor Mora amb motiu de l'edició dels seus llibres "Paracuellos" i "Hom", és un d'aquests pocs autors.

La seva primera presa de consciència té lloc quan Uninsa —"La Vanguardia"— ven a la revista francesa "Tintin" el personatge de Carlos Giménez "Dani Futuro". L'autor, considerant lesionats els seus legítims interessos, pledeja contra Uninsa per tal que aquesta li pagui els drets sobre la propietat intel·lectual. Aquest plet —guanyat per Carlos Giménez— obrirà els ulls a molts dibuixants i, fet insòlit en aquell temps, començarà a crear un interès cap a les qüestions sindicals. A poc a poc, Carlos Giménez amplia el cercle de les seves amistats, i allà on al principi hi havia la defensa d'unes condicions laborals hi haurà després —a més a més— una inquietud cap als problemes que la comunicació planteja i, de rebot, cap a problemes culturals, socials i polítics que abans no s'havien plantejat.

Fruit d'aquesta nova etapa són els dos llibres més amunt esmentats. Després començarà una molt important col·laboració setmanal a la revista

"El Papus" que, recollida ara en forma de llibre, acaba de sortir al mercat. El nombre elevat de pàgines ha fet subdividir el treball en tres volums, anomenats, respectivament, amb gran sentit de la ironia i l'oportunitat, "España, una", "España, grande" i "España, libre".

Només les tres portades permeten ja, a un autor amb la capacitat de síntesi que té Carlos Giménez, fer una petita historieta que orienta perfectament sobre el contingut de l'obra. A sota de "España, una", veiem la representació esquemàtica del que tradicionalment han estat les dues Espanyes. La "España, grande" —des del punt de vista de l'autor— es pot permetre, ar-

La influència d'Ivà com a guionista es deixa sentir de manera àmplia, principalment —però no únicament— en la proposta de lectura política de les historietes en les quals col·labora. Ivà és un gran professional que ha sabut captar perfectament la realitat del que la gent pensa. Per això, el que podríem dir-ne "fracàs de la ruptura" i el continuisme legítim per les eleccions del 15 de juny, l'han portat a actituds de desencís envers la democràcia semblants a les que hom pot fàcilment detectar en àmplies capes populars; desencís, però, que ell remarca amb una actitud cínica que deixa entreveure la ràbia de sentir-se impotent.

La proposta de Giménez és, a la meua manera d'entendre, molt més coherent. Giménez sap que una correlació de forces desfavorables ha impedit la ruptura i ha donat com a guanyadors de les eleccions els hereus del franquisme. Però també sap que l'esquerra n'ha tret una forta representació. Per això cal seguir lluitant amb esperança, denunciant tot el que representi un atemptat a la democràcia. Ironitzar quan calgui, però no sobre la democràcia —perillo-

sa manera de fer el joc a la dreta— sinó sobre aquells qui intenten impedir-la.

Exemples d'ambdues maneres de veure les coses són —em sembla— "Carne de amnistía", "Queda Carmona", "Diccionario básico elemental" o "Viento en las velas" per una banda, i "País" "Recuerda..." o "Un muerto, dos muertos, tres muertos..." per l'altra. Enmig queden unes mostres de simbiosi perfecta: "Mercenario", "El último servicio" "Folk Camp" o "Pasado imperfecto de indicativo".

Menció apart, en funció tant de la seva intencionalitat —homenatge a Ramón Sender— com per la magistral estructura narrativa aconseguida, mereix l'adaptació de "Réquiem por un campesino español" historieta que enceta el tercer volum i que no dubto a afirmar que quedarà com una de les més importants dins de la història del còmic espanyol. Carlos Giménez es confirma una vegada més, amb aquesta obra, com el millor historietista del nostre país.

TONI SEGARRA

mes a la mà, el luxe de matar i reprimir. La "España, libre" ens mostra la llibertat de morir que té la segona de les dues. Veiem, doncs, que és tracta d'una obra que es mou entre el didactisme i el sarcasme, tot mullant-ho amb un bany d'amargor que és l'amargor del qui assisteix amb impotència als esdeveniments històrics que Carlos Giménez ens recorda. I dic que ens recorda —potser seria millor dir ens recorden, car molts dels episodis estan fets amb la col·laboració d'Ivà com a guionista— perquè la sèrie es limita a transcriure la crònica política del postfranquisme. Quasi bé tots els episodis estan trets de fets reals apareguts als diaris que els autors anomenen des d'una òptica distorsionadora. Giménez i Ivà critiquen quan creuen que han de criticar i rendeixen homenatge a tots els qui, en la clandestinitat, lluitaven per la llibertat. I encara que en alguns moments hom pugui no estar d'acord amb la seva anàlisi política, cal rendir-se davant la seva honestat.

llengua

No és tan negra la nit...

Quan s'enuncia un problema, sobretot si es fa sense voler dissimular-ne els trets més aspres, sempre es veu molt més complicat i difícil de resoldre que no és en realitat. La setmana passada vam enunciar el problema de quin català hem de considerar normal i correcte. Intentem de plantejar-lo, ara.

Trobem, d'antuvi, que el català és una de les llengües més uniformes que hi ha. Els qui tenen paciència de llegir cada setmana aquesta secció potser recordaran que una vegada ens vàrem ficar amb el "búnquer-barraqueta" —i no vàrem ser els únics, per cert— per allò de si el valencià no és català. Per demostrar la falsedat d'aquesta afirmació, vàrem transcriure un fragment d'un poema del valencià Vicent Andrés Estellés i veiem que les diferències amb la parla d'altres indrets eren mínimes. El mateix resultat obtindrem si fem l'experiència amb fragments literaris d'autors balears o de llocs diferents del Principat.

Les diferències entre les varietats dialectals del català són poques i poc "diferents", i dispenseu la redundància. D'altra banda, hi ha pocs dialectes. (Reivindiquem l'ús genuí de la paraula *dialecte*, amb la qual tant ens han volgut ferir els ultracentralistes demostrant una ignorància completa de què vol dir.) De fet, hi ha dos grans dialectes catalans; l'oriental i l'occidental. Buscant una divisió més acurada i rigorosa, trobem cinc dialectes principals i no pas més. De l'oriental, en distingim el rossellonès i el balear, i de l'occiden-

tal el valencià, i així tenim les cinc divisions conegudes: oriental, occidental, rossellonès, balear, valencià. I totes, com hem dit, amb una uniformitat força gran.

Passem a una segona qüestió: l'ortografia. Vet aquí que aquesta part del problema és pràcticament resolta. Tenim —gràcies a l'esforç de moltes persones il·lustres entre les quals és just destacar Pompeu Fabra— una ortografia que podem anomenar universal dins del domini de la nostra llengua. Només ens cal ajustar molt pocs petits detalls perquè sigui perfecta pel que fa a satisfer igualment tots els dialectes. Cal dir que aquestes petites imperfeccions ja es van corregint, com ho palesa el cas de *rere*, *enrere*, *darrere*, *endarrere* que avui ja es van introduint amb *e* final amb caràcter general, substituint *rera*, *enrera*, *darrera*, *endarrera*. Aquesta *a* no és pronuncia enlloc: o bé es pronuncia neutra o bé, en els parlars que no tenen el so neutre, es pronuncia *e*. Si escrivim aquests molts amb *e* final, obtenim unes grafies que s'ajusten a tots els dialectes, perquè els qui pronuncien amb el mateix so neutre les as i es no tòniques direm exactament igual *darrera* que *darrere*, i els altres catalano-parlants tots pronuncien *darrere*. Trobem, per tant, que no és bo que els diccionaris normatius considerin correctes ambdues grafies: caldria substituir i no només incorporar. (Quan hem esmentat *darrere-darrera* ens referíem a l'adverbi o a la preposició, no al femení de l'adjectiu *darrer* que, lògicament, s'ha d'escrivir *darrera*, i és també una grafia universal.)

CINEMA ESPANYOL

Lleis que són paper mullat

El cinema és una indústria protegida mitjançant el control de taquilla. És a dir, el cinema —l'espanyol, ep!— no viu d'allò que fa a taquilla. A més a més, el productor té una subvenció per pel·lícula igual al quinze per cent de la recaptació bruta. No és una manera de protegir la cultura (té més subvenció la pel·lícula que fa més diners a taquilla). És una manera de protegir la indústria. Es tracta d'una mesura practicada per tots els països europeus per mirar de privar el domini absolut de les multinacionals americanes. D'una manera o una altra, els països europeus miren d'afavorir el seu cinema perquè no se'l mengi el "show-bussines americà".

Fa temps, el ministeri de Cultura va anunciar un decret llei sobre el cinema que augmentava les mesures de protecció. Fonamentalment el decret —a més a més d'esbandir la censura— augmentava la quota de pantalla. Aquest decret obligaria a projectar cent vint dies de cinema espanyol a l'any a les sales de programació diària. Mentre que abans per cada tres dies de cinema estranger exhibit es demanava un dia de cinema espanyol... ara, la proporció baixava a dos dies de projecció de cinema estranger doblat per un de cinema espanyol. A més a més, es donaven tres mesos per publicar una ordre ministerial de control del taquillatge mitjançant un sistema automàtic. Es tractaria d'estendre les maquinetes que ja hi ha a França i a d'altres països per evitar que els exhibidors (fent servir la mateixa entrada més d'una vegada) declarassin menys taquillatge que el de veritat. Si penseu que la subvenció als productors depèn de les quantitats de taquilla veureu la importància que té una fidelitat de dades en aquest aspecte.

Doncs bé, un cop publicat el decret llei, mentre que productors i centrals sindicals s'hi han posat al costat, els exhibidors van anar-hi en contra. Van anunciar, fins i tot, mesures de força. Però de sobte, els exhibidors, que tan empipats estaven, van deixar de protestar. ¿Què havia passat? És clar que el ministeri havia fet alguna contraoferta. La qüestió és que acceptaven sense massa soroll l'anomenada quota de pantalla. Després d'un llarg silenci... avui podem comprendre perquè els exhibidors es van ficar a caseta tranquils. El ministeri va prometre no complir el decret llei esmentat, que va publicar-se el novembre de l'any passat. I una prova evident d'això és una ordre ministerial recentment apareguda que regula el control de taquilla. Mentre que el decret llei parlava d'un control automàtic (amb maquinetes), el decret específic per a aquesta qüestió parla d'un sistema oficial amb entrades segellades pel ministeri. Això, a més a més de l'enrenou burocràtic que suposa (els exhibidors de Barcelona zauran d'anar a Madrid per fer-se segellar les entrades?) no representa cap control massa fort. A més a més, solament es demana als cinemes de capital de província i —per fer-ho encara més fàcil— es concreta que aquest sistema no es practicarà fins el gener de l'any vinent. És a dir, que el ministeri aplica un decret llei sortit de casa seva malament i amb vuit mesos de retard. ¿A favor de qui està el ministeri de Cultura? ¿Dels productors que fan cinema espanyol o dels exhibidors que rendibilitzen els seus locals amb "hits" de l'estranger?

Per arrodonir el panorama, cal recordar que el ministeri encara ha de pagar dos mil milions de l'anomenat Fons de Protecció. És a dir, que per un cantó fa les lleis a mida —a la seva mida— i per un altre no practica les lleis vigents. Ja tenim, doncs, un dels grans responsables de la crisi: el ministeri de Cultura. És clar que n'hi ha més.

COL·LECTIU DE CINEMA

per ENRIC VIVES

NOVETAT

CONÈIXER CATALUNYA

Arquitectura i urbanisme durant la República

Oriol Bohigas

Recull de llegendes
Jaume Vidal AlcoverDOPESA
GRUP MUNDÓ. 8 EDICIONS

La boxa continua matant

Altra vegada hem d'escriure de boxa. La mort del noi de Xàtiva Salvador Pons i de l'italià Angelo Jacopucci donen un trist relleu a un esport que cada vegada cobra més víctimes i que els personatges que el viuen de prop comencen a témer.

La mort de Rubio Melero aixecà gran polseguera a tots nivells, però passats els primers moments de denúncia, ningú no se'n recordà més. Ha calgut que se seguissin d'arrel noves vides perquè el ministre de Cultura —que ja és una bona incongruència— parés els combats que hi havia programats fins que un estudi seriós aconsellés que cal fer. Nosaltres pensem que no cal aquest estudi: els resultats són prou eloqüents perquè, d'una vegada, es prenguin serioses mesures, que poden anar fins a la prohibició absoluta de la pràctica d'aquesta disciplina esportiva amb la qual talment semblà, per la llei masculista del més fort, que tornem a les arenes dels cirques grecs o romans. En aquest moment, ni tan sols es pot prendre amb serietat la boxa com a disciplina amateur. En tot cas, poden ser solució passatgera els guants d'aire, les revisions mèdiques obligatòries abans i després de cada combat, i un màxim de tres assalts.

més ho serà per al context general dels jugadors professionals que veuen esporugits que el qui s'atreveix a parlar clar, rep.

Al Barcelona, la novetat és la incorporació de l'entrenador Lucien Muller, que fou jugador del club, i de l'austríac Krankl, un home goleador que en Núñez captà amb mètodes no massa ortodoxos quan el València el tenia empraulat.

Desgraciadament, la desfeta que es preveia de la pedrera blaugrana és un fet. Els nois que en Laureà Ruiz cultivava perquè en un futur proper —molt proper— arribessin al primer equip, han estat sembrats per tota una sèrie d'equips arreu d'Espanya, cobrint el Barça per cadascun d'ells un lloguer que va des de les cent-cents mil pessetes fins als dos milions, xifres que lògicament, rebaixen les que haurien cobrat si fossin lliures i haguessin pogut negociar directament.

EL FUTBOL JA RUTLLA

Els equips grans de Catalunya ja han presentat llurs plantilles. Una baixa, la de Caszeli a l'Espanyol, ens ha fet pensar molt. ¿Per què se'n va en Caszeli? Només perquè és un noi que no amaga les veritats i això molesta moltíssim els "popes" del nostre esport, acostumats a fer sempre la seva, a creure's deus de l'univers. La baixa esportiva d'en Caszeli serà greu per a l'equip blanc i blau però molt

La lliga no es presenta massa fàcil en els seus començaments, per al club blaugrana. En la segona jornada han d'anar a València, on els esperaran amb les uncles després de l'afer Krankl. I en l'altra sortida, jugaran a Madrid contra el Real.

LA FESTA DE JOVENT I L'ESPORT

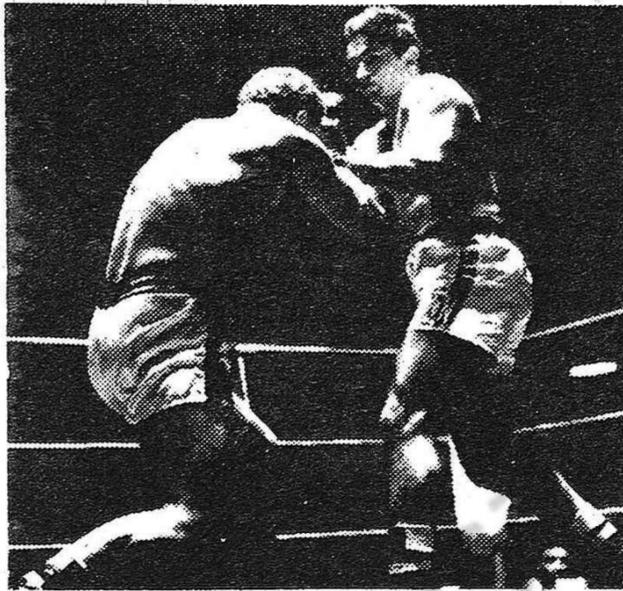
La festa dels joves comunis-

tes fou un remarcable èxit en totes les activitats que s'hi varen fer. Cal remarcar que en les competicions esportives participà molta gent i que el cross efectuat al matí fou d'una gran participació.

Hi hagué, tal com anunciàrem, partits de futbol fins tard. Setze equips jugaren eliminatòries i, al capdavant, quedà vencedor l'onze del

barri de Verdum que sobre el terreny es mostrà el millor. Els "vells" de la Comissió d'Esports del PSUC van fer un bon paper. Van guanyar els dos primers partits per 4 a 0 i 2 a 0, però malgrat la possibilitat de jugar la final s'hagueren de retirar per obligacions familiars.

FRANCESC J. CASTELLANOS

Un esport perillós: Aquests dies, dos morts més. (Foto arxiu)

El tema del centralisme democràtic és particularment important. D'una banda, però, cal considerar els problemes organitzatius, que sempre són importants, i en aquest terreny es planteja anar més enllà, canviar mètodes i costums propis d'un partit que ha passat quaranta anys en la clandestinitat. D'altra banda, perquè, en la perspectiva de l'eurocomunisme, el partit ha d'aproximar molt més el seu siste-

l'opinió dels lectors

ALFARRÀS: EL Poble NO VOL FEIXISTES

Les iras que el franquisme va provocar en aquest poble em varen obligar a emigrar. Nogensmenys, no van matar les meves ànsies de tonar-hi. Cada any he vingut a passar les vacances.

Ara, en arribar aquí, trobo la gent menys atemorida que abans, perquè sap que camina cap a la democràcia. Les persones parlen i les amenaces d'altre temps han estat silenciades gràcies al poble. Però continua havent-hi un petit residu búnquer, els únics que encara tenen penjat a la paret d'algun lloc el retrat del dictador.

A les eleccions del 15 de juny, d'un cens de mil votants, els bunqueristes només van obtenir dotze vots en total. La resta foren vots democràtics. Al capdavant es va destacar el PSUC, amb prop de tres-cents vots per a Pere Ardiaca. Va ser un èxit.

Al meu segon dia d'estada a Alfarràs vaig tenir una sorpresa. Però... seré real, perquè no em va causar exaltació quan em van explicar els fets, ja que conec el cas d'una reduïda camarilla i sé quin peu calcen d'antidemocràtics. No em va sorprendre gens el que vaig sentir criticar d'aquests. Fa quaranta anys que continuen allà els mateixos, provocant i oposant-se a deixar el lloc.

Una altra resposta del poble, gairebé general, es va donar el dia de les votacions a Cambres Agràries. D'un cens de 400 votants només varen votar dotze, compresos dos vots en blanc i

vuit persones no propietàries de terres. Per tant, dotze candidats nomenats!

Un altre dia, tornant de passejar, m'assec en un banc d'una plaça a llegir el periòdic TREBALL. A prop, en un altre banc, seien tres persones que no coneixia. Em va cridar l'atenció que una d'elles va dir: "¿Què us sembla? Amb els vots que han aconseguit, ¿no els fa vergonya? No es volen adonar que el poble sencer els rebutja un altre cop." Vaig seguir atent la seva conversa. La mateixa persona va dir: "Dinou vots. Aquest resultat, no hi ha dubte de cap mena, és un fracàs total. És un boicot." Vaig veure que un d'ells assenyalaria amb el dit cap a un rètol que hi ha al costat d'una pastisseria de la mateixa plaça. Llavors em vaig adonar que criticaven els qui eren dins del local.

Ignoro si aquest poble ha fet servir la mateixa fórmula que un poble de Galícia a què es refereix el número 108 de la revista "Interviú" amb aquesta frase: "Gràcies als cacics de la UCD, els morts ja poden votar". Crec que això no haurà passat a Alfarràs. Si hi haguessin votat els morts s'haurien comptat més de dinou vots.

Aquest poble, que va ser tan durament castigat i que durant tants anys no va poder parlar ni defensar-se, ara, amb l'arribada de la democràcia i la llibertat d'expressió, dirà i criticarà les coses dolentes que algunes persones han fet durant aquests anys. Alfarràs té necessitat de canviar aquestes persones i substituir-les per unes altres amb millor voluntat de servei al bé comú de tots els habitants del poble.

MIQUEL ALOI

ma de funcionament a dues opcions alhora: ser capaç de reflectir, en la línia política i en el *funcionament intern*, el model de societat pel qual lluita, i, a la vegada, ser transparent i net en les seves formes de funcionament; a fi que s'hi reconeixin amplis sectors de la societat que encara avui no se senten pròxims al partit. En aquesta línia de reflexió, TREBALL ha obert un debat a les seves pàgines.

La Tribuna de Treball

El centralisme democràtic

Tenim dues maneres de parlar sobre el centralisme democràtic. Una d'elles consisteix a recitar, sense dir-ho, alguns dels vells manuals sobre el comunisme. Aquesta mena de caticismes ens permeten connectar, sense cap esforç crític, amb la nostra herència històrica i, aquí està l'encís, inspirar-nos en els textos clàssics d'on es creu que brolla tota la veritat per entendre la nostra realitat. Però també podem parlar-ne d'una altra manera. Reflexionant sobre l'experiència pràctica del que ha estat, els darrers temps, el centralisme democràtic i el que ara necessitem per a fer la revolució. He optat per la segona possibilitat.

L'experiència pràctica demostra que no tothom ha entès el centralisme democràtic de la mateixa manera i que no se n'ha fet el mateix ús. És cert que el PSUC, gràcies a aquest mètode organitzatiu, ha pogut resistir sota les pitjors condicions. Però en nom del mateix centralisme democràtic, en situacions de normalitat política, s'ha perseguit la llibertat d'expressió i crítica interna en molts partits comunistes. En nom d'aquest centralisme democràtic ha esdevingut possible que aquestes condicions de manca de llibertats s'extrapolesin a aquelles societats on aquests partits comunistes tenen el poder. En nom d'aquest centralisme democràtic s'han justificat les més grans aberracions que ha conegut el comunisme. Aquestes contradiccions vesteixen el terme centralisme democràtic d'una profunda ambigüitat.

¿És suficient, per guanyar la credibilitat democràtica sobre el nostre sistema de funcionament intern, l'explicació crítica d'aquestes aplicacions errònies del centralisme democràtic? Estem fent passos importants per demostrar que som un partit democràtic, però això no ho és tot. Si volem dirigir-nos a una societat que s'intenta vertebrar sota els principis democràtics i el nostre projecte socialista pretén recuperar aquests valors democràtics per al moviment obrer i les forces progressistes ¿quin sentit té que nosaltres, per evitar-nos una sèrie de problemes interns, acceptem el funcionament democràtic en el si del partit però diguem que l'entendem sota el nom de centralisme democràtic? Penso que això distorsiona la confiança i comprensió de les masses envers el nostre projecte polític de socialisme en llibertat. Si realment estem convençuts que la democràcia no és cap fal·làcia i que té uns valors útils per a la transformació progressista de la societat ¿perquè nosaltres anem contraposant, a les

normes de funcionament democràtic que es configuren en la nostra societat pluralista, unes normes de funcionament intern per als comunistes que pretenen ésser una fase superior i millor que les primeres?

L'experiència demostra que el centralisme democràtic és un concepte de múltiples interpretacions i que, quan convé, s'aplica amb tot el seu rigor mentre que en altres casos permet la més gran tolerància. Negar que, en el partit i per raons del centralisme democràtic, els diversos corrents d'opinió puguin retrobar-se per conformar llurs idees envers el debat crític abans de prendre decisions que siguin vinculants de cara a la unitat d'acció política, és limitar una pràctica habitual en qualsevol societat democràtica. La de la llibertat de circulació horitzontal d'idees és una de les limitacions més grans que ha generat el centralisme democràtic. Negant aquesta possibilitat s'està afavorint, indirectament, que aquests corrents d'opinió s'articulin per fora del partit als llocs on habitualment s'organitzen les masses. És llavors que poden aparèixer greus i profunds problemes que tindran, sense cap dubte, greus repercussions en la necessària unitat d'acció política del partit.

En darrer terme, només voldria assenyalar que la supervivència del centralisme democràtic, amb tot el que comporta aquest concepte, en un moment que el PSUC ha superat les pròpies tesis de Lenin quant a organització, és mantenir uns criteris organitzatius que fàcilment poden posar en qüestió, per les seves possibles desviacions monolítiques i burocràtiques, la nostra estratègia de revolució de la majoria i la nostra vocació d'ésser un partit de masses. Ara bé, si diem que el que avui entenem per centralisme democràtic és una distorsió d'allò que fins ara s'havia entès i aplicat, ¿perquè mantenir el terme? ¿Què ens farà més marxistes revolucionaris, conservar els dogmes com a senyals d'identitat o avançar cap a un partit en el qual amplis sectors de la societat puguin sentir-se identificats per a la consecució dels socialisme i el comunisme? La nostra verdadera identitat no està en la defensa acrítica dels dogmes de l'ortodòxia sinó en la lluita pel que avui és revolucionari per a la classe treballadora i les forces progressistes de la història.

JORDI LOPEZ CAMPS

FESTA DE "TREBALL" DEL BAIX PENEDÈS

Dies 29 i 30 de juliol, al "Càmping Santa Oliva", a tres quilòmetres del Vendrell.

Dia 29, a les 9 de la nit: Gran vatllada de lluita lliure; espectacular revetlla.

Dia 30, des de les 10 del matí: Desfilaran "majorettes"; hi haurà gimnàstica acrobàtica, castellers, sardanes, ballets i danses populars; i fi de festa.

Interviurà: Antoni Gutiérrez Díaz, Josep Solé Barberà i el senador de l'Entesa dels Catalans J.A. Baixeras Sastre.

nous horitzons

Número 44 - Juny de 1978

Sobre la democràcia interna als partits comunistes
Rafael P. Bo

Creació centres escolars, nomenament professorat i control públic
Lluís Fillet

Itàlia: L'experiència de les 150 hores
Ponència al 2. CUC

Brecht, feixisme i llibertat d'expressió
Feliu Formosa

La lliça de Miquel Martí i Pol
Montserrat Boix

Bolívia, a l'hora de la confusió

La situació a Bolívia ha arribat a un punt que fins i tot el departament d'Estat dels Estats Units ha hagut d'intervenir, en el sentit de criticar durament les condicions en què s'han frustrat els resultats de les darreres eleccions.

Les eleccions ja es van desenvolupar enmig d'una gran tensió i alguns observadors internacionals, entre ells un membre del PSOE i un jurista dels Estats Units, van denunciar, amb proves, que les urnes havien estat segrestades a molts llocs, sovint amb violència pels propis militars. Endemés, es van assenyalar casos de coacció i pressions sobre l'electorat més endarrerit. És a dir, que el resultat real de la consulta no el sabrem mai, mentre que el resultat "arreglat" donava la victòria al general Pereda, candidat dels militars.

Després, comença un seguit d'episodis d'una gran confusió. L'oposició denuncia els resultats, hi ha moviments de

tropes als carrers de la Paz i altres ciutats del país, les diverses fraccions militars s'enfronten i, mentre la junta electoral pretén anul·lar les eleccions, el fins ara president Hugo Bânzer declara que dona el poder a una junta de generals. La mateixa junta, per la seva banda, proclama que les eleccions són vàlides i que l'únic president és el general Pereda, que, pressionat pels esdeveniments, acaba acceptant el lloc.

La cosa només seria grotesca si no estigués en joc el destí d'un poble tan castigat com el de Bolívia i si no es tenen garanties del que passarà amb l'oposició, que s'ha presentat a cara descoberta a les eleccions i que ara, en el mi-

llor dels casos, es veu obligada a llençar-se de nou a la clandestinitat. Resulta difícil veure què i qui hi ha darrere de tanta maniobra. El desgast de l'equip anterior, les pressions de l'Organització d'Estats Americans, les de l'administració Carter per donar un rostre més presentable a règims tan impopulars podrien explicar el fet que les eleccions fossin convocades i que s'arribessin a fer. Però el joc de maniobra posterior —l'enfrontament entre Pereda i Bânzer, el paper de la junta de militars, etcètera— és molt complex, i amb les informacions de què disposem avui sembla que s'ha de posar a compte de la lluita de camarilles lligades al poder i a l'oligarquia.

Siles Zuazo, candidat d'UDP, ha fet vaga de fam protestant pels manfasseigs electorals.

Les contradiccions al si de la jerarquia militar, una vegada més, han estat decisives. Ara, només resta veure fins quan.

P. VILA

Confusió a Bolívia: la junta electoral anul·la les eleccions, Bânzer dona el poder a una junta de generals, aquests diuen que les eleccions valen i que el president és Pereda... i tropes als carrers

Leigh, destituït

Divergències a la Junta de Xile

La notícia que més espectacularitat ha tingut, pel que fa a la tensa situació política de l'anomenat "con sud" llatinoamericana, és la de l'esclat de les divergències al si de la Junta xilena, al poder des de l'11 de setembre de 1973, que s'ha concretat en la destitució del general d'aviació Gustavo Leigh. Les divergències entre Leigh i Pinochet no són cap secret i eren notòries. Van arribar al punt àlgid quan el referèndum-farsa de fa un temps, amb el qual Pinochet volia donar una resposta "popular" a l'anomenada "campanya de desprestigi orquestrada des de l'exterior", música que a tots ens porta records no gaire llunyans.

Però l'esclat d'aquestes divergències és significatiu. En primer lloc, demostra que, ara per ara, la situació està en mans de Pinochet, sobretot per manca d'alternatives al si del grup que va encapçalar el cop del 73. En segon lloc, posa de relleu que les perspectives de canvis des de dalt no sembla pas que estan a l'ordre del dia i que la situació o bé s'endurirà, o quedarà com fins ara, és a dir, terriblement dictatorial. I en aquest terreny, les pressions internacionals, per elles soles, han donat quasi tot el que podien donar de si; falten més iniciatives des de dintre i des de fora. En tercer lloc, cal una reflexió sobre els motius de la caiguda de Leigh. Hem vist com molts mitjans d'informació l'atribueixen al fet que Leigh seria "oberturista", en llenguatge de casa, i que era massa a prop de les tesis del departament dels Estats Units. Si no és que Leigh es destapa ara i demostra, amb fets, que és un gran lliberal, les coses no són així. Leigh era, de tota la Junta, el menys militarista, en sentit estricte, i el més feixista. No en el sentit d'un règim només autoritari, sinó, de més a més, populista, amb "doctrina social", i allò que inquietava Leigh era la manca de perspectives, la manca d'un calendari polític clar, com va declarar al "Corriere della Sera"; en una paraula, la manca d'una veritable institucionalització d'un règim de força amb mitjans de poder autoritaris i d'enquadrament eficaç de la població.

L'empirisme, l'egocentrisme de Pinochet, la manca d'una perspectiva política clara, el govern sobre només la repressió, la dependència exterior creixent... Tot això eren motius de tensió entre Leigh i Pinochet. Perquè Leigh tenia una altra idea, lligada a una tradició que va d'Hitler i Mussolini fins al falangisme de José Antonio. No totes les dictadures són iguals.

BASES DEL II PREMI D'ASSAIG "XARXA"

Xarxa Cultural, en un esforç per contribuir al redreçament de la nostra cultura, ha instituït el premi homònim d'assaig, especialment referit a Ciències Socials no excoïnt, però, l'assaig literari, per col·laborar a la difusió d'aquest gènere que topa amb tants entrebancs en el món editorial.

Les obres que aspiraran al premi "XARXA" hauran d'ésser inèdites, escrites en català i presentades per triplicat abans del 31/10/78 a Xarxa Cultural, Ronda del Guinardó, 24 A, Barcelona 24. La resta de les condicions generals són les mateixes que les dels altres premis de la "Nit de Santa Llúcia".

1. Les obres que aspirin al premi "XARXA" han d'ésser originals i inèdites. Tenir una extensió de 150 a 250 fulls de mida holandesa, mecanografiats a doble espai i a una sola cara.
2. El tema serà lliure i el jurat tindrà en compte més enllà del seu estricte caire científic l'originalitat, i l'esperit crític i divulgatiu de les obres presentades.
3. Les obres desenvoluparan un tema únic o diversos temes íntimament relacionats defugint sempre les simples recopilacions d'articles.
4. L'import del premi és de 100.000 pessetes i correspon als drets d'autor de l'obra premiada en la seva primera o successives edicions.
5. Xarxa Cultural, tindrà l'opció preferent durant sis mesos per adquirir els drets de les obres presentades i no premiades que consideri d'interès publicar, d'acord amb els respectius autors.
6. El jurat està format per: Ernest Lluch, president; Isidre Molas, Xavier Rubert de Ventós, Jaume Fuster i Josep M. Figueres, com a secretari.
7. Les obres no premiades i a l'opció de les quals renunciï Xarxa Cultural, podran ser retirades pels seus autors a partir de quinze dies després de la concessió del premi, prèvia presentació del rebut corresponent i fins a tres mesos després.

1.º PREMI:

LA QUESTIO AGRARIA AL PAÍS VALENCIÀ, de M. Josepa Cucó i Giner, Miquel Àngel Fabra i Sánchez, Rafel Juan i Fonollar, Joan Romero i López Publicat a la col·lecció Iskra de l'Editorial Aedos.

AVÍS ALS LECTORS DE TREBALL

Per tal que tots els qui fem possible la cita setmanal de TREBALL amb els lectors puguem gaudir d'uns dies de vacances, el nostre setmanari suspèn les seves edicions corresponents als dies 11 i 18 d'agost. En comunicar la data de les seves vacances, TREBALL anuncia que sortirà de nou al carrer el divendres 25 d'agost i recorda als seus lectors, subscriptors i anunciants que, coincidint amb la Festa de Treball, que se celebra al recinte de Montjuïc de Barcelona els dies 16 i 17 de setembre, l'òrgan central del PSUC augmentarà el nombre de les seves pàgines i també el preu: 25 pessetes, amb el propòsit d'eixugar el dèficit que actualment suporta, derivat sobretot del fet que el preu actual de 15 pessetes és insuficient per afrontar l'increment de costos que ha experimentat la realització i impressió els darrers mesos i que, ja fa algun temps, va obligar els mitjans de comunicació escrits a incrementar també el seu preu.

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

a treball

Organ central del PSUC
Vallespir, 171 - Barcelona, 14

Noms i cognoms

Adreça Població

Desitjo subscriure'm a TREBALL per un any (Espanya: 750 ptes. Estranger: 100 ff) que pagaré mitjançant:

Gir postal o telegràfic a nom de TREBALL. Vallespir 171. Barcelona 14

Taló nominatiu a TREBALL

Domiciliació bancària (en aquest cas ompliu la part de sota i envieu-nos-la també)

Data:

Signatura:

BUTLLETÍ DOMICILIACIÓ BANCÀRIA:

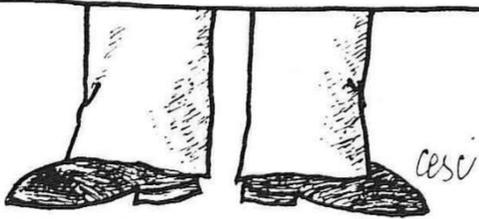
Senyor director del Banc o Caixa:

Agència Població

Senyors: els agrairé que amb càrrec al meu compte/lilibreta número. atenguin el rebut que anualment els presentarà TREBALL per pagar la meua subscripció a aquest periòdic.

Atentament,

Nom i cognoms
Adreça
Població

La prosa de "Nico" Sartorius és directa, sense paternalismes ni concessions. En l'aspecte formal és persuasiu, es mostra molt convençut d'allò que diu. "És de l'escola de Madrid", sentim dir a algú, sense saber bé el perquè. També sentim allò del "posat d'aristocràcia".

"Per Comissions Obreres no hi ha cap problema més important que aquest". —diu Sartorius referint-se a la falta de feina—. "Quan ens hem plantejat què fer amb el Pacte de la Moncloa de cara al futur, quan ens hem plantejat la negociació col·lectiva, hem tingut molt present aquest problema. Ho hem dit al nostre Congrés: encara que no s'haguessin establert límits salarials, encara que el govern no hagués dit res al respecte, CCOO hagués establert un autocontrol dels salaris i els mecanismes perquè aquests no pugessin més enllà d'un cert límit. Això és així perquè una puja desorbitada dels salaris provocaria més inflació i més atur."

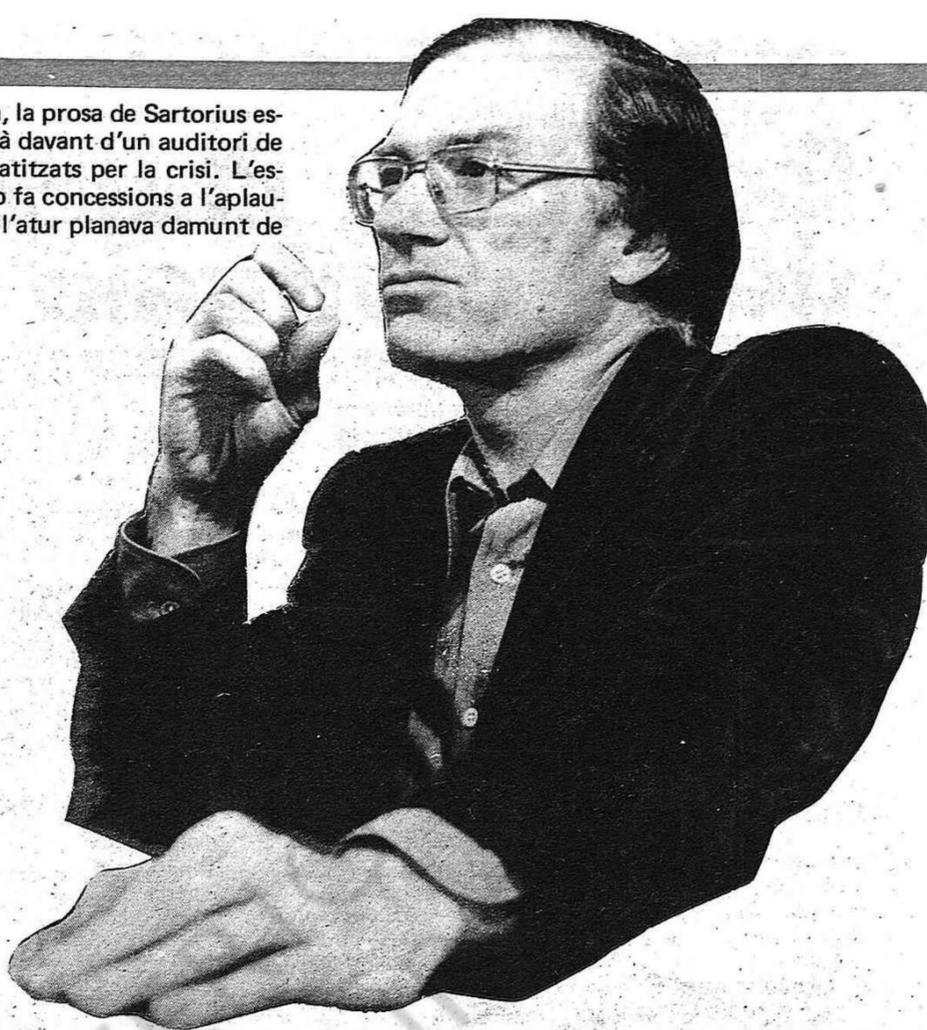
¿Què vindrà després?

"No podem estar fent papers cada dia. Si hi ha un pacte s'ha de complir —diu Nicolás Sartorius—; que no passi que perquè aquest no s'ha complert en signem un altre que tampoc no arribi a la fi. Crec que hem de partir de la base que s'han de complir tots els aspectes del Pacte de la Moncloa. És evident que aquest pacte no és suficient; és un acord per un any i el problema de la crisi és molt més profund. Cal un pacte a més llarg termini, per tres o quatre anys, i que vagi més al fons del problema. Però hi ha un aspecte que és fonamental: Qualsevol pacte ha de ser controlat per les forces

Aquesta vegada, a Manresa, la prosa de Sartorius esdevé més tibant. Sap que està davant d'un auditori de treballadors del Bages traumatitzats per la crisi. L'escolten en silenci. El públic no fa concessions a l'aplauiment fàcil. El problema de l'atur planava damunt de tots.

ciacions de les centrals sindicals amb el govern. Sartorius s'hi refereix:

"La UGT va adoptar la decisió unilateral de trencar les conversacions amb el govern i es va retirar. En primer lloc, no és bo prendre una decisió d'aquest tipus de forma unilateral, però, sobretot, no és bo no tenir ni tot just la possibilitat de plantejar qüestions que afecten directament els treballadors. Si nosaltres ens haguéssim retirat —que, de vegades, de ganes no en falten—, ¿com hauríem pogut aconseguir les millores que hem obtingut negociant directament amb el govern? Gràcies a això hem

No trencar el fil amb el Govern

Nico Sartorius: "Pactes per guanyar-hi tots"

NO PODEM ESTAR SIGNANT PACTES CADA DIA

La pregunta estava als llavis de tots. El Pacte de la Moncloa acaba el seu termini.

signants. No podem anar a un altre acord i que la UCD l'apliqui com vulgui."

NO TRENCAR EL FIL AMB EL GOVERN

Hi ha la qüestió de les nego-

arrencat l'increment del fons de garanties salarials i del fons comunitari d'Andalusia. Estem d'acord amb la UGT que el govern no negocia amb serietat, però no podem trencar tots els fils amb ell. Aquesta és la manera de concretar els fruits de totes les pressions que estem fent."

Torna altra vegada el tema del pacte social. Moltes forces, i no solament de la banda de les dretes, plantegen la necessitat que centrals sindicals i patronal es reunixin conjuntament amb el govern per establir allò que se'n diu una política de rendes.

"Això és el pacte social. Comissions Obreres no vol discutir només la puja de salaris. Volem un pla global per atacar d'arrel la crisi econòmica. Volem solucions a llarg i mig termini i solucions per als problemes immediats. I aquesta és una responsabilitat de tots", afirma Sartorius.

PRODUCTIVITAT, ¿A CANVI DE QUÈ?

Sartorius se sap de memòria les queixes dels empresaris: necessitat d'una reestructuració, d'incrementar la baixa productivitat...

"Reestructurar, en boca dels empresaris —diu— vol dir reestructuració de les plantilles. Nosaltres pensem que cal anar a la reconversió de les indústries, que vol dir que les centrals sindicals controlin i negociïn els plans de modernització de les indústries per fer-les més rendibles.

"Un empresari català, Ribera Rovira, ha declarat que no és cert que els empresaris no tinguin diners, que si no

La Llei d'Acció Sindical: "No podem trencar la baralla quan al Parlament surt una llei que no ens agrada" (Foto d'arxiu)

inverteixen és perquè no veuen clara la situació política i perquè no hi ha suficient expectativa de benefici. Jo voldria saber què entén el senyor Ribera Rovira per situació política poc clara. Ferrer Salat, a Vigo, fa unes declaracions contradictòries amb aquesta i diu que els empresaris no tenen diners per invertir. Nosaltres no pretenem que la sortida a la crisi sigui el socialisme, però no volem de cap manera que la situació política, social i econòmica vagi endarrere.

"És veritat que tenim una de les productivitats més baixes d'Europa. És cert que cal augmentar la productivitat. Aquí, moltes vegades entrem en un diàleg de sords. Ells diuen que si no s'augmenta la productivitat no inverteixen, nosaltres diem que sense control d'aquestes reconversions serà molt difícil que la pro-

ductivitat pugui. Tampoc no té gaire sentit parlar de productivitat quan només s'està produint al 60 o al 70 per cent de la capacitat productiva, quan la primera cosa que cal fer és començar a produir per omplir aquest buit que avui hi ha a la producció. Retallar el dret d'acció sindical no és la millor manera de convèncer els treballadors que cal produir més i millor, encara que estem d'acord que cal augmentar la productivitat si volem competir amb l'estranger i elevar les rendes al nostre país. També és evident que no anirem a treballar més per tenir menys drets, per tenir menys control, menys participació."

UNA LLEI NO POT DUR A LA VAGA GENERAL

Ho ha dit el ministre de

Treball, la Llei d'Acció Sindical, avui congelada, tirarà endavant. ¿Què fer? Diu Sartorius:

"El que no farem serà declarar la vaga general. L'únic que aconseguiríem, si ho féssim, seria apareixer com una força antidemocràtica que lluita contra les decisions d'un Parlament elegit pel poble, mentre que els empresaris n'apareixerien com els defensors. Per modificar aquesta llei hi ha dos camins: un de més immediat, aconseguir a través de la negociació col·lectiva allò que no hem pogut aconseguir amb la llei; i un altre, a més llarg termini, que és canviar la correlació de forces de l'actual Parlament. El que no podem fer és estripar la baralla quan al Parlament surt una llei que no ens agrada."

JOAN SANJUAN

"Estem d'acord amb la UGT que el govern no negocia amb serietat, però no podem trencar tots els fils" (Fotos J. Morera)